

Hibru Firampor Kumwimp Pas Mekia Akwapnámp Kar

Nomo mámá pas kumwinámp arop te mér mono. Arop ankwap fárakap te Polo kumwi námponrá n̄nik napon. Judamp kar te ‘Hibru kar’rá sér i konapara, am fárakapan kor ‘Hibru arop’rá sénapon.

Am te Jisas pok tenánko, 35 yopwar niamp arake fek mámá pas kumwi nap te, Juda mekamp Kristen ankwap fárakap arop fárakapao sámpá yampourou napo, Kristen yakápnap pwar mwaria napan yaewourrá kumwi napon.

Mámá buk fek sénámp te, wourékam kontrak Jisaso yoroi námp te épi kontrakan kámákár akwap námpon. Am te ará: Jisasomp e te ensel fákáreramp eran kámákár akwap námpon. Tá Kraisomp tére te Mosesomp téreran kámákár akwap námpon. Tá Jisasomp pris tére te wokwaekamp pris fákáreamp téreran kámákár akwapria ankár yaká yak námpon. Wokwaekamp pris fákáreramp ofa te nape firan kápae kare por ofa i konapon. Aeno Jisasomp ofa te námokuráp pourouran ofa sánkeanánko, am ofa te ankár arop ponankorampor yaká yak námpon.

Tá mámá buk fek ankwap kar sénámp te, Jisásén mér nap am te ankár fwapia kárakáre fek sámp-fákeyakáprá ‘Jisásén tokor samp-tukupenk’rá sénámpon.

Kwaromp Tárápao nomwan kar sápnámp kar

1 Kwaro wokwaek kar kápae kare por tá kápae kare nkwakwe make ninik fek nomp appeyaenápen profet fákáreramp top kor feknámp kar sánkámpon. ² Aeno oukoumwan mámara ke fek wae pwar naenámp yae fek te, Kwaro náráp Tárápamp top kor fek nomwan kar farákáp námpon. Kwar te wokwaek kar Jisasomp yae kor fek apár ntia yámar yoroia pwarará, ankár am Táráp námoku am ankank ponankor sámp naenámpria nánapi pwara námpon. ✧ ³ Táráp te Kwaromp wae tokwae ara, nomp pourouk wae tákapa wae námp te, mao ankár Kwar niamp kareno. Maomp kar te kárákáre korara, kápae kare ankank te ponankor ti-fákeyak nánko, am yakápnap puri fek yakáp napon. Mao te arop kápae kareamp kwatae ninik tirá épéria, maomp yiri fek yáráriaka yiki kukarrá kákea pwatea, narek karaoki yaknámp King Tokwae Karamp yae-párák mwaek tank námpon. ✧

Kwaromp Táráp ensel fákáreran kámákár akwapnámp kar

⁴ Naropwaro náráp Tárápan sánknámp e te kwapwe kareria ensel fákáreramp eran kámákár akwap námpon. Aeria mao námoku tokwae kari yak nánko maok, ensel fákáre te maomp yae ankore mek yakáp napon. ✧ ⁵ Wokwaek kar Kwaro námokuráp Buk fek náráp Táráp táman sérrá,
“Amo te onomp Tárápono.

✧ **1:2:** Kl 1:16; 1 Pi 1:10 ✧ **1:3:** 2 Ko 4:4; Kl 1:15; Hi 8:1-2 ✧ **1:4:** Fl 2:9

Oukoumwan te ono waráp Naropwar yak nampono.”

Tá warko arakrá sér,

“Ono maomp Naropwar yak nanko, mao onomp Táráp yak naenampono.”

Aeno Kwar te ensel ankwapan makeniamp kar sérimp nie? Mo karonó. ✧

⁶ Mao náráp Táráp ankárank apárok sámp-kérépámp ke fek te Kwaro arakrá sérimpon:

“Kwaromp ensel fákáre ponankor te ankár man lotu mwanaponó.” ✧

⁷ Kwaromp Buk fekamp kar ankwapao ensel fákáreramp téreran arakrá sér,

“Mao te náráp ensel fákáreran ouwi mĩrĩnk niampi pap konámpono.

Mao te náráp tére aropan

yaomwi yurunknámƿ fupukur pokrá kák konámpono.” ✧

⁸ Aeno Tárápan te arakrá sér:

“Kwar e! Amo te yaká yak konap kingono.

Amo te koumteouráp aropan

yae-párák kare ninik fek saráp taokeyak konapon.

⁹ Amo te kwapwe kare ninikan saráp warákárria maok,

kar ták-pwar konap kwatae ninik te amo

warákár mo kare napon.

Aenapria maok, waráp Kwar námoku

amwan warákár nanap wel kwarákár tenánko,

waráp ankwapyaewarápén kámákarea

narek e tokwaeráp arop niampi yak napon.” ✧

✧ 1:5: Sng 2:7; Hi 5:5 ✧ 1:6: Lu 2:13-14 ✧ 1:7: Sng 104:4

✧ 1:9: Sng 45:6-7,10-12; 102:25-27

¹⁰ Tá Kwaro Tárápan warko arakrá sér,
 “Tokwae Kar e! Wokwae kar te amo mámara apár
 yoroia napo

kárakáre yak námpon.

Tá amoku waráp yae kor fek yámar me yoroiaapon.

¹¹ Yámar me ntiaka apár te moyak naenámpon.

Aeno amoku kare te yaká yak nanapon.

Yámar me ntiaka apár te warko ponankor

waempyam épi niamp araknámp moyak
 naenámpon.

¹² Nánkár amo am ankank aropao waempyaman

i konámpnámp araknámp, yoropwarápia paprá,

arop warko waempyam wourékam sámp
 konámpnámp araknámp

amo wourékam yoro nanapon.

Aeno amoku te warko tékénou mono,

ankár taki yak nanapon.”

¹³ Wokwae kar Kwaro Tárápan sérrá,

“Amo te onomp yae-párak mwaek tank napo
 maok,

nánkár wakmwaek ono amwan yoporap arop te

waráp yae ankore mek párap kop tenanampon.”

Aeno Kwar te mae ke fek ensel ankwapan make
 pourouráp kar sérino? Ankár mo karonu. ✧

¹⁴ Ensel te wunéri mwarria Kwaromp tére kon-
 apono. Kwar warko érékép naerianámp arop
 fárákapan yaewouranáponoria am ensel fákáreran
 tirá kérép konámpono. ✧

2

‘Kwaro nomwan warko érékép námp te tokwae kar ankankono’rá sénámp kar

¹ Jisaso Kwaromp ninik farákáprá sénámpara, nomo oukoumwan am kar wawia méria am karaok paokop mwanámpon. Nomo fwapia wa moitea ankwap ankankan ninikria poporokwenáprá panek tukup mwareano.

² Wokwaek kar Kwaro nomp appeyaenápen enselomp top kor feknámp kar sánkámp te, am kar oukoumwan kárákáre yak námpon. Aenámpan maok, arop ponankor am kar ták-sirarea, am fek touwe kwatae sámpapono. ³ Aeno oukoumwan Kwaro nomwan warko érékép naeria tére námp te tokwae kar ankankono. Aenámpara, nomo am Kwaromp térean younkwe mwaek sirarea paokop námp te, nomo te mokopia Kwaromp yonkwae pwarámp wouroukoup mwanámpon? Tak mwanámp pourou mo karono. Manénkir te Tokwae Karao námoku nomwan warko érékép naeria, kar farákáp námpon. Tá maomp kar wawinap arop fárákapao nomwan arakrá sér, “Mámá kar te waeman kare karono.” ✧ ⁴ Kwaro náráp Tárápamp kar am te kare karonoria yénkép námp te ará: Koumteouráp aropan nkwakwe make kárákáre yororo, tá Yiki Kor Spiritamp ourour námoku niniknám puri fek yénkimpon. ✧

‘Jisas te nomwan warko éréképnámp arop ankárank támaono’rá sénámp kar

⁵ Nomo wourékam apár Kwaro wakmwaek yoro naenámpria ninik námp kwamp te, nomo

wae mér, Kwar te ensel fákáreran am apár taokeyakáp mwanapria pap mono. ⁶ Wokwaek kar arop ankárankampao Kwaromp Buk fek arakrá sérimpon:

“Arop yino te apae ankankanánko, amo yinan ninik i konapon?

Yino te kánanke kwatae te, apaeritea amo yinan yae-párák kare taokeyak konapon?

⁷ Amo yinan yoroi nap te, fae tákáre ke fek saráp ensel fákáreamp yae ankore mek kák nanampria niapon.

Aeno wakmwaek amo yinan narek paprá, kárákáre sáприя, e tokwae sáp napon.

⁸ Amo te yinan amo yoroinap ponankor ankank taokeyakáp mwanapria nánapi pwara napon.” Mámá kar ‘Kwaro kápae kare ankank aropamp yae ankore mek kák tenámp’rá sénámp te, nomwan arakrá yénkép námpon: Mao te ankwap ankárankamp ankank maomp yae ankore mek yak mo, kwaporok yakanoria pwar mono. Aeno ponankor ankank maomp yae ankore mek yak námp te nomo oukoumwan nke mo námpon. ⁹ Aeno nomo te Jisas e tokwae sámp námp wae nke námpon. Mao ankank kápae kare taokeyak námpon. Manénkir mao apárok ékia yakámp fek te, fae tákáre ke fek enselomp yae ankore mek yakámp te, Kwaromp aropomp yénképria, ponankor koumteouráp aropan ér-pwarará, sumpwi nanampria ninámpon. Am touwe sámpea

sumpwi námp fek táman Kwaro man narek papria, kárakáre tokwae ntia e tokwae sánk námpon. ✧

10 Kwar te mao támao námoku yoroinámp ponankor ankank fi korara, maomp ninik te náráp tárápu yámar mek éréképá pokeanángo, yae-párák kare yakáp mwanaprianámpon. Kwaromp ninik te Jisas numwar touwe sámpeanángo, am touwe sámp námp támao, kourteouráp aropan warko éréképnámp kwapwe kare kare arop yakano-rianámpon. Am Kwaro takimp ninik te yae-párák kare ninikono. ✧ 11 Nomo te wae mér námpon: Ponankor kourteouráp aropan yiki kukarrá pap konámp arop, ntia am yiki kukur kare yakápnáp arop te méntér ankáránkamp Naropwaromp tárápunono. Aenapantá maok, Jisas te pwarápaé mono, ankár ‘Onomp nánaeou’rá sénámpon. ✧ 12 Kwaromp Buk fek yaknámp kar te ará:

“Ono onomp nánaeou fákáre kourpoukour napo, am ou mek ‘Amo te arak i konapono’rá farákápriaka waráp e sakap nanampon.” ✧

13 Kwaromp Buk fek sénámp kar ankwap te ará:
 “Amo ‘Nanam’rá séri nap táman fwap tak nae raponria mér nanampon.”
 Tá warko sérrá,
 “Ono te Kwaro onan ti-sápnámp tárápunt máyak nampon.” ✧

Jisas nomwan yaewour nanampria arop arákarámp kar

✧ 2:9: Fl 2:8-9 ✧ 2:10: Hi 5:8-9 ✧ 2:11: Mk 3:35 ✧ 2:12: Sng 22:22 ✧ 2:13: Ais 8:17-18

14 Am tárápu Jisaso sénámp te koumteouráp arop fárákap táman námpon. Aenámpara, Jisas kor arop arákarea, am fárákap niampimp te, mao fwap sumpwiaka koumteouráp aropan surumpwirá kák konámp kárákáre tokwaeráp Satanén kwatae pap nanampria nimpon. ✧ 15 Koumteouráp arop sumpwiantá apáp tirínk nap te, kápae kare por māmá apár mek yakáp napo, am fárákapamp apáp támao nánko, Satanomp fákapá kák tenámp mek yakápiapon. Aeapan maok, Jisas sumpwimp te am fákapá yakápnap mekamp érékép naeria nimpon. 16 Karenono, mao wokwaek téremp te en-sel fákáreran yaewour naeria tére mono. Mao sumpwi námp te Abrahamomp appeyaenápén yaewour naeria nimpon. 17 Náráp nánaeounáp fákáre nomwan yaewour naeria námpara, ankár arop nomo niamp make kare yakria maok, Pris Tokwae yakriaka Kwaromp tére námpon. Takria maok, arop aropomprá, tá ankár yae-párák kare tére nánko maok, koumteouráp aropamp kwatae ninik tirá épér naenámp. 18 Mao námoku Satano poupwekáp námp touwe sámprá kwe-pwarari námpara, fwap aropan kor Satano poupwekáp nánko, sámpnap touwe fwap yaewour naerámpon. ✧

3

Jisasomp kárákárerao Mosesomp kárákáre kwe-pwarnámp kar

1 Kristen ankwapyae fákáre, Kwaro yámar mek yakria yumwan kor wumwiri námpon.

✧ 2:14: 1 Jo 3:8 ✧ 2:18: Mt 4:1-11; Hi 4:15

Aenámpara, yumo fwapnae karia Jisasén ninik kour kip. Mao te aposel, Pris Tokwae Karara, nomo man méria maomp e érik sér i konámpon. ✧
² Kwaro man máma tére sánkeanánko, Kwaromp karwaok kar námp te, wokwaek Mosesén kar sánkánko, mao koumteouráp arop ou mek Kwaromp nap niampi yakria, téremp niamp wuri popwar námpon. ³ Aeno nomo te wae mér námpon: Nap tinámp aropamp e te tokwae karria, napamp eran kámákár akwap námpon. Taknámp Kwaro Jisasén sánknámp e tokwae te Mosesomp e tokwaeran kámákár akwap námpon. ⁴ Ponankor ankákárank nap te waeman aropao tére napon. Aeno Kwaro námoku maok ankank ponankor yoroimpon. ⁵ Moses te Kwaromp tére arop niamp, mao ankár Kwaromp karwaokria Kwaromp nap mek téremp. Aeria Kwaromp arop fákáreran Kwaro wakmwaek sénaenámp karan farákápámpon. ✧ ⁶ Aeno Kraiss te Kwaromp Tárápara, Kwaromp karwaok yae-párak kare téreria Kwaromp koumteouráp arop maomp nap mek yakáp napan taokeyak námpon. Táte nomo kápae kare por man kárakáre fek méria warákárria Kwar Tokwaeran yépékrá yakáp námp te, nomo kuri Kwaromp nap niampi yakáp námpon. ✧

‘Anepér sámp mono’rá sénámp kar

⁷ Nomo te Kwaromp koumteouráp arop fi yakáp námpara, arop Kwaromp Buk fek Yiki Kor Spiri-tao ninik sánk nánko, kumwinámp kar man nomo fwapia wa mwaro:

✧ **3:1:** Hi 4:14 ✧ **3:5:** Nam 12:7 ✧ **3:6:** Hi 3:14; 10:23

“Yumo oukoumwan Kwaromp Kar wa nap
kwamp te,

⁸ yumo te wokwaek yakápap

Israel arop fárákapaoiapnámp araknámp

yiráp ninik fákapea kárákáre kwapono.

Kwaro sérrá,

‘Am fárákap te arop yak moap apárok yakápria

onan mokopon nke mwarria onomp kar ták-
siriapon. ☆

⁹ Am apár mek yiráp appeyaenápo kor 40 yopwar
fek

ono kápaé kare ankank téleriaka

am fárákapan yaewouranko nkeapao maok,

Kwaro nomwan yopor te mokopean nke mwar
ritea

sokororá paokopiapon.

¹⁰ Aeapantá maok,

ono ankár am koumteouráp aropan te

yopor yonkwae pwarámpa waeria maok, sérrá,

‘Ankár ono sénampaok pwarará

onomp ninikaok paokop mo napantá,

¹¹ Ono yopor yonkwae pwarámpa waeria maok,

am fárákapan arakrá sénampon:

Kare kar narekampráp yumo te

onomp anepér mwanap némpouk te tukup mo
karenono!’ ” ☆

*Nomo kor Israel fákáreaoi napnámp taknámp kar
ták-sir mwareano*

¹² Kémpiyae tárápu, yumo te fwapia mér kip:

Takria yumo ou mekamp ankárankao maomp

ninik mek kwatae ninik yak nánko sámpría, yiki

yak konámp Kwarén younkwe sirarea Kwarén mérnámp ninik pwar naeane. ¹³ ‘Oukoumwan’ yak nánko, nomo kor ‘Oukoumwan’rá sér i konámp kumur méntép yumo ankár nonopok yaewourria kárákáre nénk kipo. Takria, yumo ou mekamp ankwap ankárankampan kwatae ninikao man poupwekáp nánko, maomp ninik kárákáre nánko, Kwarén mér mo naeane. ¹⁴ Nomo wokwaek kar méri námp te ankár oukoumwan kor am mér te kárákáre fek sámpea yakáprá tukupea sumpwinámp ke fek mwanámpon. Nomo takria te, nomo ankár Jisasomp koumteouráp arop kare yakáp námpon. ✧

¹⁵ Ono manénkir sérinamp kar táman warko Kwaromp Buk fek arakrá sénámpon:

“Yumo oukoumwan Kwaromp kar wa nap kwamp te,

yumo te wokwaek yakápap

Israel arop fárákapaoiápnámp araknámp

yiráp ninik fákapea kárákáre kwaponu.” ✧

¹⁶ Wokwaek kar te apae arop firao Kwaromp kar wa napao, am kar ták-sirariapon? Am te Moseso Isip mekampan éréképea akwapámp arop ponankor támao takiapon. ¹⁷ Kwaro 40 yopwar fek yopor yonkwae pwarámp rá akwapámp te wanimpon? Am yopor yonkwae pwarámpámp te kwatae ninik fek yakápap koumteouráp aropan nánko, am fárákapao faokorapo, maomp yákáre te kwar mwar mek tankápámp te, Kwaro am fárákapan saráp yopor yonkwae pwarámpámpon. ¹⁸ Kwar te wan ‘Onomp anepér mwanap némpouk tukup

✧ 3:14: Hi 3:6 ✧ 3:15: Sng 95:7-8

mwanap pourou mono' ria fou e séri námpon? Am Kwaromp kar ták-pwarnap kouramp arop fi támanimpon. ✧ ¹⁹ Aenámp te nomo wae mérono: Am fárákap te Kwarén mér mo kare napara, am fi kor fek táman Kwaromp anepér mwanap némpouk te ankár kare kar yink mo karenono.

4

Kwaromp kouramp arop anepér sámp mwanap kar

¹ Kwaro 'Yumo te ono yaknamp anepér mwanap némpouk korop mwanap' rinámp kar te oukoumwan máyak námpon. Aenámpara, nomo ankár apáp mwanámpon. Takria Kwaro nke nánko, yumo ou mekamp arop am mek akwap moantáno. ² Nomo wawinámp Kwapwe Kare Kar máte, wokwaek Israel firaou wawiap niampon. Aeapan maok, am fárákap te wa mwar waria maok, Kwaromp kar te karenoria mér moiapon. Aeapara, am fárákapao wanap Kwapwe Kare Kar te man yaewour moimpon. ³ Oukoumwan te Kwarén mérnámp arop nomo te fwap am anepér mwanap némpouk tukup mwanámpon. Wokwaek Kwaro am némp táman námwan mér monap aropan sérrá,

“Ono yopor yonkwae pwarámpria fou e sénampono: Ono yaknamp anepér mwanap némpouk korop mo karenono.”

Am takrá sénámp te, námokuráp anepéran sénámpan maok, mao máma apár yoroia pwarará te, warko tére naenámp yak moimpon. ✧

✧ **3:18:** Nam 14:1-3,26-33 ✧ **4:3:** Sng 95:11

4 Kwaromp Buk fekamp kar ankwap ‘Fákánek yae’rá sénámp te, Kwaro am fákánek yae fek mao térea pwara námp nkea am yae fek anepérimpon. ✧

5 Am kar manénkir nomo nke námp te arakrá sénámpon:

“Am fákáre te ono yaknamp anepér mwanap némpouk te

ankár yink mo karenono.”

6 Ankwap fárákap te fwap maomp anepér i konap némpouk yink mwanapon. Aeno koumteouráp arop ankwap fárákap wokwaek Kwaromp Kwapwe Kare Kar wawiapao ták-siri nap te, am fárákap te am némpouk tukup mo karenono.

7 Am fárákap sokororá paokopria kwar saráp mek faokor tenapo, kápae kare yopwar akwapeanánko maok, Kwaro King Devitén yink mwanap yae ankwap ‘Oukoumwan’rá sénámp kar farákápámp te nomo wae sérinámp niamp támaono:

“Oukoumwan yumo Kwaro sénámp kar mámá wa nap kwamp te,

yiráp ninik fákapea kárakáre kwaponu.” ✧

8 Wokwaek kar Josua am arop fárákapan am apár mek anepér sánkearánko te, Kwaro Devitén warko wakmwaek yae ankwaprá sér mono. 9 Aempara nomo te wae mér námpon:

Nomo anepér mwanámp te oukoumwan yak námpon. Am te Kwaro fákánek yae fek anepérimp niampon. 10 Nomo wae mér námpon: Arop

Kwarént maomp anepér i konámp némpouk yoump námp te wokwaek Kwaro náráp tére pwarará anepérimpnámp taknámp, mao kuri náráp tére

pwarará anepérámpon. ✧ 11 Nomo ankár am anepér i konap némpouk tukup mwaria te, ankár tére kárakáre mwanámpon. Takria arop ankwap ankárank wokwaekiapnám taknám kar ták-sir konap ninikaokria am mek yoump mo naeane.

12 Kwaromp kar te yiki yak námpara, tére kárakárerá yak námpon. Am te énénkér mwaek wiráp bainat wiran kámákár akwap námpon. Am Kwaromp kar te aropan faropea mek karaok akwap konámpon. Aenánko maok, waemp ntia ninik mek kukkwaraoxia yae ke me mwaek, pu kwaráp kor me mwaek worépámprá akwap konámpon. Aenánko maok, nomo nomp ninik mek amp ankank ponankor mér i konámpon. ✧

13 Kwaro nke námpek te, námoku yoroinámp ankank te ankwap ankank ankárank mek yak mo kareno. Ponankor ankank te Kwaro nke námpek érik karaok yak námpon. Kwaro saráp nomp ninik ponankor yurukup naenámpon. ✧

Jisas te nomp Pris Tokwae'rá sénámpek kar

14 Nomo te wae nomp Pris Tokwae mao yakria yámar mek mek karaok Kwaromp wonae fik youmpá yak námpon. Mao te Jisas, Kwaromp Tárápono. Nomo Jisasén mér námpek farákáprá sér i konámpek te ankár kárakáre fek sámpea paokop mwanámpon. ✧ 15 Nomoku mwar te kwatae ninik kwe-pwar mwanámpek kárakáre te mo námpara, am nomp Pris Tokwae támao fwap nomwan aropomp naenámpon. Am te apaeritea námpanápe, nomwan ponankor nkwakwe make ninik korop

✧ 4:10: Stt 2:2 ✧ 4:12: Ef 6:17; 1 Pi 1:23; Yé 2:12 ✧ 4:13: Ro 14:12 ✧ 4:14: Hi 10:23

námp te, man kuri wae tak námpan maok, mao te kwatae ninik moimpon. ✧ ¹⁶ Aenámpara, nomo fwap Kwaromp wonae fik tukupria apáp mo, fwaponno. Am arop te aropomp i konámpara, nomo maonámpok tukupria te, mao nomwan yonkwae touwe námp nke mwanámpon. Tá nomo apae ankankan ninik tokwae nánko te, mao nomwan námokuráp ninik fek yaewour naerámpon. ✧

5

Pris Tokwae Jisas nomwan warko érékép naenámp pwinámp kar

¹ Ponankor pris taokeyakáp mwanap arop yoroi pap konap ninik te ará: Kwaro arop ankárank warámpea, man maomp téreteria kourámp aropan yaewour naenámp arop yoroi pap konámpono. Pris taokeyak konámp aropamp tére te nkwakwe make ankank Kwarén kwaporok nénk, ta kwatae ninik tirá épér naenámp nkwakwe make ofa nénk konámpono. ² Am arop námoku kwatae ninikráp aropria kárákare yak mo námpara, mao te arop fárákap mér moráp, tá Kwaromp mwae kup pwarnap arop fárákan sánánkar porokwe fek yaewour naenámp. ✧ ³ Tá am arop námoku támao porokwe námpara, mao kourámp aropamp kwatae ninikan Kwarén ofa sánkria maok, námokurápan kor mént sánk naenámp. ✧

⁴ Am pris taokeyak konámp arop te e tokwaerápara, arop ankárankao námokuráp ninik

✧ 4:15: Hi 2:17 ✧ 4:16: Hi 10:19 ✧ 5:2: Hi 4:15 ✧ 5:3: Wkp 16:6,24

fek am tére mono. Kwaro wokwaek Aronén wumwiria am tére sánkámpnám taknám wumwiria sánk nánko maok, am tére sámp konámpon. ☆

⁵ Kraiso kor take. Mao námokuráp eran narek papria pris taokeyak konám arop yak mono. Kwaro námoku man am téreaeria pap námpon. Kwar te arop ankwapan sér mono, man saráp arakrá sér, “Amo te onomp Tárápono.

Oukoumwan ono te waráp Naropwar yak nampono.” ☆

⁶ Ankwap fek kuri Kwaro sérrá, “Amo te ankár Melkisedeko yakámpnám taknám pris yaká yak nanapon.” ☆

⁷ Wokwaek kar Jisas apárok arop yakámp fek, mao Kwarén kar toropwapámp fek te, mao námwan warko warámp nánko, sumpwi mo nanampaoeanria méria, Kwarén kárakáre fek kar toropwapria tékén wumwirá éma waempon. Mao te námokuráp ninik wampwe pwarará, Kwaromp yae ankore mek yak námpara, Kwaro maomp kar wawimpon. ☆ ⁸ Jisas te Kwaromp Tárápao maok, mao touwe sámpámp te, am ninik támao Kwaromp karwaok tukup konap yéncép námpon. ⁹⁻¹⁰ Amnám támao, ankár Kwaromp karwaok naenám arop ankárankamp kare yak námpon. Aenámpantá maok, Kwaro man sérrá, “Amo te Pris Tokwae Melkisedek yakámpnám taknám yak nanapon.” Aerá sérianánko, mao te náráp karwaoknap koumteouráp aropan warko

☆ **5:4:** Lo 28:1 ☆ **5:5:** Sng 2:7; Hi 1:5 ☆ **5:6:** Sng 110:4; Hi 7:1,16-17 ☆ **5:7:** Lu 22:40-44

éréképeanánko, yae-párak yakápi-yakáp mwanap arop yak naenámpon.

Nomo te épér morok táráp kánanke niampi yakáp mwareano

¹¹ Jisas ntia Melkisedekomp kar kápae kare yak námpan maok, yino yumwan sér mwarianámpao, yiráp ninik épérép napantá yino mámá kar fi yumwan yénkép mwanámp pourou mo námpon.

¹² Kápae kare ke akwap tenánko, yumo fwap wae tisa yakáp mwanapan maok, mo napon. Yiráp ninik te oukoumwan sik napara, yumwan arop ankwapao Kwaromp kar wourékam Kristenén farákáp konap niamp fek warko farákáp mwanap námpon. Yumo te oukoumwan kárakáre fir fár mwanap pourou mo napara, moman saráp fánapon. ☆ ¹³ Nomo te waeman mér námpon:

Kápae kare arop mom mwar fánap te oukoumwan épérmou tárápu niampi yakáp napara, yae-párak kare ninik, tá kwatae ninik fwapia mér mo napon.

¹⁴ Aeno kárakáre fir te arop wae méri yakáp napao fári konapon. Am taknap arop fárakap te waeman námoku ninik kour sámpea nkwakwe make tére mwanap ninik mek kákrá, kwataenámp ninik mér, kwapwe kare ninik mér i konapon. ☆

6

Nomo Kwarén mér námp fwapia kárakáre fek sámpea paokop mwanámp kar

¹⁻² Nomo te Kraisomp manmékir wawimp kar kánanke táman saráp sérar mwareano. Nomo te oumpwaran kápae kare por yimp saráp yakáp

konap niamp mwareano. Nomwan yiki yak mo i konámp wokwaekamp ninik te ankár younkwek pwararea maok, Kwarén mér i konap ninik, tá nkwakwe make ént mek nérrá kák konap kar, tá arop ént mek nérrá pourouk yae pap konap ninik, tá sumpwianámp arop warko fárámp naenámp kar, tá kwatae ninik fek yakápnap arop fárákap kotiaka fákapea yaká yakáp mwanap kar, ará kar táman saráp farákáp mwareano. Oukoumwan te nomo ankár Jisasén mér kareria am kar te kámá-pwarará mér kárákárean farákáp konap kar fek farákáprá tukup mwanámpon. ³ Kwaro nomwan am takenkrianánko te, am te pwararea maok, nomo ankár Jisasomp kárákáre kor kar farákáp mwanámpon.

⁴ ‘Arop ankwap fárákap te waeman Kwaromp wae kwapwe sámpria, tá yámar meknámp koropnámp kwaporok sánknámp fir niamp sámp, tá wae Yiki Kor Spirit sámp napara, am arop fárákap warko Kwarén younkwe sánk nap te, warko Kwaronámpok koropria kwatae ninik younkwek sir mwanap mwae kup yak mo kareno. ⁵ Am fárákapao Kwaromp kar te kwapwe karenoria wae mér napon. Aeria Kwaro arop ponankor nánkárap taokeyak naenámp kárákáre tokwae kwapweran wae mér napao maok, ⁶ Kwarén mér nap pwarará kwatae ninik fek tukup nap te, warko kwatae ninik pwarará, Kwaronámpok arákarrá korop mwanap mwae te yak mono. Am fárákapao taknap ninik te Kwaromp Tárápan warko yaopwae porokopramp fek pukup napo, arop ankwap fárákapao man nkea

wouroump nap niamp napon. ☆

⁷ Kápae kare por warákam ék saráp yak nánko, apár porokwe kwapwe nánko maok, am apár mek aropao yopwar yororia fir yoro napo, kápae kare tankápria maok, arop yaewour i konámpon. Am tak námpte, Kwaro am apáran kárákáre sánk nánko námpon. ⁸ Aeno nkwakwe make paok wi, tá fok kápae forokornámpte apár te Kwaro nke námpte fek am apár te kwatae námpara, yae amp mono, Kwaro sénánko, koupour kar yaomwirao fánaenámpon.

⁹ Kémpiyae tárápu kare, oukoumwan yino yumwan má kárákáre kor kar sénámpan maok, yino te waeman mér námpon: Yumo te take pourouráp sámp mono, kwapwe kare mwaeak tukup napo, fwap Kwaro yumwan yaewouria warko éréképea naenámpon. ¹⁰ Kwar te kwataenámpte aropao yumo térenap tére kwapwe ník mo, pwar naenámpanápe? Yumo waeman Kwarén warákár napara, am ník táman maomp koumteouráp aropan yaewour mwanap ník sánk námpon. Aenánko yumo te ankár takrá yakáp i konapon.

☆ ¹¹ Yinomp ník te, yumo ponankor ankár kárákáre fek takrá térerá tukupria maok, Kwaro yumwan warko éréképea fwapokwap naenámpte ke yépék nap, mér kárákáre fek sámp-fákeyakápenkria námpon. ☆ ¹² Yumo kokwae kwapon. Yumo ankár arop fárakapao wokwaek Kwaro 'Náráp tárápuan nénk nanamp'rá sérinámpte ankank sámp mwanámpra méria yépékria koupour kokwae moi nap niamp kipo.

☆ **6:6:** Hi 10:26-29 ☆ **6:10:** Hi 10:34; 1 Ko 15:58 ☆ **6:11:** Hi 3:14

Nomo Kwaro sérinámp kar táman mér kárákáre mwanámp kar

¹³ Wokwaek kar Kwaro Abrahamén ‘Wakmwaek ankank sánk nanamp’ ria sérimp kar te, arop ankwap tokwae kar Kwarén kámákár akwap námp te yak nánko, Kwaro maomp e fek fou e sénaenámp te mo námpantá, Kwaro námokuráp e fek fou e sérimpon. ¹⁴ Aeria maok sérrá, “Ono waeman amwan kárákáre kor kare kar sér rae: Ono ourour kwapwe kare sánk tenanko, nánkár waráp appeyaenáp fekamp kápae kare arop forokor naenámp.” ✧ ¹⁵ Aerámpantá maok, Abrahamo kuri táman wawi pwatea koupour kokwae mono, am yae táman yépékrá akwapea Kwaro wakmwaek nénk nanamprimp ankank ponankor sámpámpon.

¹⁶ Fou e sér i konap ninik te ará: Arop ankáránk wa mokop tokwae an nkea maomp e fek fou e sénapo, am támao am aropamp e te tokwae karia ankwap fárákapan kámákár akwap námp yéncép konámpon. Am támao mao sénámp kar kárákáre sánk nánko, ankwap fárákapan wawia ‘Kare námpono’rá sér i konapon. ¹⁷ Wokwaek kar Kwaro maomp tárápuan yaewour nanampria sérimp kar te am ke fek érik karaok yéncép naeria, mao kar mwar séria pwar mo i konámpara, náráp kar kare karonoria fou e sérimpon. ¹⁸ Aemp te oukoumwan kor Kwaro ‘Yaewour nanamp’ ria sérimp kar, tá fou e sérimp kar makia má anánk kar oukoumwan yak námpon. Kwar te am ankank anánkaopwe te kwekária pwar mono. Nomo pirikimpá koropea Kwaromp wonae fik yakáp námpara, am kar

✧ 6:14: Stt 22:16-17

anánkaopwe támao nomp ninik mek kárakáre sáp nánko, nomp ninik te Kwaro sérimp ankank máte, fwap sámp mwanámponoria kárakáre fek yépekrá yakáp námpon. ✧ ¹⁹ Am Kwaro sérinámp ankankantá yépek námp te paok perao yao yowe fek térea kárakáre yak konámpnámp taknámp nomp ninik mek taki yak námpon. Am paok pe te Kwaromp Nap Aokore Yiki Kor Kwapwe Kare mek tokorop tenap, waempyam éntér mek youmpá térea kárakáre yak námpon. ²⁰ Jisasomékir nomwan yaewour nanampria am aokore mek youmpea Pris Tokwae Melkisedek yakámpnámp taknámpia ankár yaká yak námpon. ✧

7

Melkisedeko pris tokwae téremp kar

¹ Am Melkisedek te taun Salem mekamp king, tá Narek Karaok Yaknámp Kwaromp priso. Wokwae Abrahamo king fákáreran yorowarrá yáakria yénképia pwatea koropánko maok, Melkisedeko mwaeao kikipria maok, man ourour sánkámpon. ² Aenko maok, Abrahamo ankank ponankor fére-sámpramp fi kákea pwateyakra Melkisedekén ankwap fi sánkámpon. Am ‘Melkisedek’rá sénap e fi te “Yae-párak Kare Ninik i konámp Kingono.” Mao te taun Salem mekamp kingono. Am takrá sénap te ‘Yonkwae Porokweráp Ninikamp Kingono’rá sénapon.” ✧ ³ Maomp éntupwar naropwaromp e te buk fek yak mo, tá maomp appeyaenáp fi e yak mo, tá

✧ **6:18:** Nam 23:19 ✧ **6:20:** Wkp 16:2; Hi 9:3 ✧ **7:2:** Stt 14:17-20

éntupwaro man sámpámp yae arop mér mo, tá mao sumpwimp yaerao kor buk fek yak mono. Mao te ankár Kwaromp Táráp niampia pris yaká yakámpon. ✧

⁴ Yumo te ankár Melkisedekomp e tokwae táman ninikenke. Mao te kárakáre tokwaeráp arop, tá nomp appe fi kare Abrahamo yorowarrá yárakria kokwapwe kare ankank tirá yarakimp fére-sámpramp fi kákea maok, fére má Melkisedekén sánkámpon. ⁵ Livai firao saráp pris tére konapon. Aenapo maok, loao arakrá sér, “Ankwap Israel fi te ankank fére-sámpramp fi kákea, fére te Livai firan nénkenke.” Israel fi te Livai firént mwearoria am fárákapao kuri Abrahamomp tárápu napao maok, am fére-sámpramp fi kákeanap ankank fére fek yak námp te am fárákanap nénkapon. ✧ ⁶ Melkisedek te Livai fi mekamp moan maok, Abrahamo ankank fére fek yak námp am man sánkámpon. Melkisedek te Kwaro ‘Warko sánk nanamp’rá sérinámp arop táman ourour sánkámpon. ⁷ Nomo te wae mér námpon: Arop ankwapan ourour sánknámp arop te mao te arop tokwaenono. Aeno am ourour sámpnámpon arop te maomp yae ankore mek yak námpon. ⁸ Livai firao am Israel firao nénknap ankank fére-sámpramp fi kákea nap ti nap te sumpwi mwanap aropono. Aeno am arop Melkisedeko Abrahamoinámp ankáránkamp fi ankank sámpámp te Kwaromp Buk fek te, ‘Mao te oukoumwan yiki yak námp’rá sénámpon. ⁹ Tá nomo fwap arakrá sér, ‘Kare, Livai kor am fére fek yaknámpon ankank sámp konámpan maok,

✧ 7:3: Hi 7:15-17 ✧ 7:5: Nam 18:21

wokwaek Melkisedeko Abrahamoinámp ankank sámpámp te Livai firaoui napan sámp námp támaono. ¹⁰ Livaiimp éntupwar man oukoumwan fárákap mo, mao te Abrahamomp pourou mek yakángo, Melkisedekén am ankank sánkámpon.

Pris wourékam wokwaekamp prisan kwe-pwarnámp kar

¹¹ Kwaro Israel firan lo sánkámp te Livai firao pris yakáprá Israel firan taokeyakápnap ke fekimpon. Am pris tére nap támao arop fwapok-wapia yae-párak kare kák nánkoría te, apaerá warko pris ankwap Aron yak námp niamp mono, ‘Melkisedeko yak námp niamp pourouráp pris yakano’rá sénaenámpon? ¹² Pris manénkirkamp pwar napo, ankwap am éri mek koropea yakáp nap te, loao kor taknámp naenámpon. ¹³ Kwaro ‘Pris yaká yak naenámprá sénámp arop am te Livai fi mekamp mono. Mwar ankwap fi ara, alta fek pris tére moiapono. ¹⁴ Nomo te wae mér námpon: Nomp Tokwae Kar korop námp te Juda fi mekampono. Tá Moseso kor am fi ‘Pris yakápenk’rá sér moimpon.’ ☆

Jisas te Pris Tokwae Melkisedek niamp yaká yak konámp kar

¹⁵ Nomo wanámp kar fi kor érik yak námp te: Pris wourékam Melkisedek niamp yak námp te, ¹⁶ pris yakáp i konap lo karao ‘Amo fwap pris yakae’rá sénámpanápe. Ankár náráp yiki yaká yak konámp kárakáre fek Kwaro man ‘Pris yakae’rá sénámpon. ¹⁷ Kwaro náráp Buk fek sérrá:

☆ **7:14:** Mt 2:6

“Amo te ankár Melkisedeko yakámpnámpr taknámpr pris yaká yak nanapono.” ☆

¹⁸ Wokwaekamp lo kar te kárakáre moria nomwan yaewour naenámpr mo námpantá Kwaro wae sámp-sirari námpon. ¹⁹ Lo kar fek te ankwap ankank yae-párak kare yak moimpon. Aenámprantá maok, Kwaro ankwap kwapwe kare mwae kup kik-pwaránko maok, am mwae támao kwapwe kare-riaka lo kwe-pwaránko maok, nomo oukoumwan fwap Kwaromp wonae fik tukup námpon. ☆

²⁰ Kwaro Jisasén ‘Pris yakae’rá sérimp te kwaporok párak ‘Yakae’ ria sér mono, fou e sériaka ‘Yakae’rá sérimpon. Pris fákáre wokwaek yakápap te, arop ankárankao fou e séria ‘Yumo pris yakápenk’rá sér moimpon. ²¹ Kwar námoku Jisasén ‘Amo pris yak nanap’ ria fou e sérimp kar maomp Buk fek yak námpr te arakrá sér, “Kwar Tokwaerao fou e séria, ‘Amo ankár pris yaká yak nanapon’rá sérimp te, warko am sérinámpr kar pwarará ankwap kar sér mono.” ☆

²² Kwaro fou e sérimpara, Kraiso tére námpr te, am kontrak te wokwaekamp kontrak kwe-pwararea, ankár yae-párak kare yaká yak naenámpon. ☆

²³ Pris fi te ankárankamp fi támao mwar yakápá yakáp mono. Manénkirkamp kápae kare wourrá tukup napo, wakmwaek am mek-am mekrá yakáprá tukup konapono. ²⁴ Aeno Jisas námoku mao pris térerá yak námpr te pwar nánko, ankwap pris am éri mek korop mono. Ankár yaká yak námpara, ²⁵ arop Jisasén mér námpr fek

☆ **7:17:** Sng 110:4 ☆ **7:19:** Ro 8:3-4; Ga 2:16 ☆ **7:21:** Sng 110:1 ☆ **7:22:** Hi 8:6

Kwaronámpok korop mwaria napo te, mao te am fárákapan ankár warko éréképeanánko, yakápá yakáp mwanapono. Am te apaerianámpanápe, mao ankár yaká yakria kumur méntép Kwaro ‘Am fárákapan yaewourano’ ria Kwarén sér i konámpon. ☆

Pris Tokwae Jisas te kárákáre korara, fwap nomwan yaewour naenámp kar

²⁶ Take pourouráp Pris Tokwae te nomwan fwap yaewour naenámp. Mao te yiki kareria, nkwak mo mak mo, kwatae ninik yak mo, kwatae ninikráp aropént yak mo, amwar kar yak nánko, Kwaro man warámpeaka yámar mek narek karaok pap námpon. ☆ ²⁷ Pris Tokwae wokwaek téreap te, kumur méntép námokuráp kwatae ninikanénkir ofa sánktea yakáprá maok, tá wakmwaek koumteouráp aropamp kwatae ninikan ofa sánk konapon. Aeno Jisas te kwatae ninik yak mo námpara, takrá tére mono, ankár námokuráp pourouran ankárankamp por Kwarén sánkámpon. ☆ ²⁸ Lorao manénkir yakápap aropan ‘Pris Tokwae yakenk’rá sérimp te, kwatae ninikráp aropara, kárákáre mono. Am loaomékir akwap tenko maok, Kwaro wakmwaek fou e sérimp te, náráp Táráp ‘Pris Tokwae yak naenámp’ ria sérimpara, Kwaro sánkámp tére ponankor wae yae-párak kare térea pwate nánko, am tére te ankár yaká yak námpon. ☆

8

Jisas yámar mek Pris Tokwae yaknámp kar

☆ 7:25: Ro 8:34; 1 Jo 2:1 ☆ 7:26: Hi 4:15 ☆ 7:27: Ef 5:2; Hi 10:10 ☆ 7:28: Hi 5:1-2,9

¹ Nomo mámá sénámp kar fi te ará: Nomo te wae nomp Pris Tokwae yak námp, mao te yámar mekamp King Tokwaeramp sia tank námp fek maomp yae-párák mwaek tank námpon. ² Mao te yámar mek Kwaromp yiki kor nap mek pris tére námpon. Am nap te lotu nap kare, aropao ti mono. Tokwae Karao námoku ti námpon. ✧

³ Ponankor Pris Tokwae fákáreramp tére te Kwarén nkwakwe make ofa, tá fir émian ofa nénk konapara, nomp Pris Tokwae Jisaso kor wae ankár Kwarén ofa sánkámpono. ⁴ Mao kor apárok yakria te Pris yak mono. Am te apaeria námpanápe, apárokamp arop ankwap fárákapao Pris Tokwae yakápria, lo karaok Kwarén nkwakwe make ofa nénkapara. ⁵ Am fárákap pris téreap te, apárok yaknámp lotu nap mek téreapono. Am lotu nap te yámar mekamp lotu nap yiki kor karean wounáprá niapon. Am te Kwaro Mosesén sérimp niampono. Moseso lotu nap sel ti naerianánko, Kwaro sérrá, “Amo am lotu nap ti nap kwamp te, fwapnae karia taokeyak kourrá kápae kare ankank ponankor ono amwan faonkwek yéncép nampaok taknámp karampo.” ✧ ⁶ Aerimpan maok, Jisas térenámp pris tére te ankwap pris fárákapao téreapan kámákár akwapámpono. Am te apae riteanápe, Kwaronámp mwaek nke, arop nomwan Kwaro kontrak papnámp mwaek nkerá amore mek yak námpon. Kwaro wokwae ‘Nénk nanamp’rá sérimp kar am wourékam kontrak mek yak námp sérimp kar manénkirkamp kontrak mek yak námpan kámákár akwap námpono. ✧

✧ 8:2: Hi 1:3,10-12 ✧ 8:5: Kis 25:40; Kl 2:17 ✧ 8:6: Hi 7:22; 9:15

Wakmwaekamp kontrak manénkirkamp kontrakan kámákár akwapnám kar

⁷ Manénkirkamp kontrak támao ankár arop yae-párák kare fwapokwap nánko te, Kwaro warko wakmwaek kontrak wourékam ankwap yoro mono. ⁸ Kwaromp Buk fekamp karao sénámp te, Kwaro náráp arop fárákapamp kwatae ninik yénkép nám te arakrá sénámpon:

“Kwar Tokwaerao sérrá, ‘Wawenke. Nánkáráp wakmwaek ankwap ke fek te ono Israel fi ntia Juda firént kontrak ankwap wourékam tére nanampon.

⁹ Má kontrak wourékam máte wokwaek am fárákapamp appeyaenápén apár Isip mekamp yae topwe fek éréképámp fek kontrak yoroiampan maok, am fárákap am onoinamp kontrakaok paokop mo napo, ono am fárákapan younkwek siraramp kontrak niamp take mono.’

¹⁰ Warko ankwap kar sérrá, ‘Ono warko wakmwaek Israel firan ankwap kontrak yoro nanamp te ará:

Onomp lo kar am fárákapamp ninik mek pap nanko,

am fárákapao onomp lo kar man mér napo, ono am fárákapamp Kwar yak nanko, tá nopok am fárákapao kor onomp firáp arop yakáp mwanapon.

¹¹ Am ke fek te arop ankwapao ankwap fárákapan yénkria

‘Yumo te Tokwae Karan mérenk’rá sér mono.
 Waeman ponankor mér kánanke nap,
 tá mér tokwaenap aropao kor
 onan méri yakap napon. ☆

¹² Ono am fárákapan yonkwae touweria,
 nkwakwe make kwatae ninik tirá épéria pwarará
 maok,

ono am fárákapamp am kwatae niniki nap te
 warko nik mo pwar nanampono.’ ”

Kwar Tokwaerao arakrá sérimpon. ☆ ¹³ Kwaro am
 wourékam kontrakan sénámp te, wokwaekamp
 kontrak te wae épi kwataeria kánanke kwarok
 ke fek moyak naerámpon. Aeno nomo wae mér
 námpon: Ankank akwapea épi námp te, waeman
 turupwia ponankor moyak naerámpon.

9

Wokwaekamp pris fir yiri fek ofa sánk konap kar

¹ Am manénkirkamp kontrak te lotu mwanap
 lo, tá mámá apár mek yaknámp sel fekamp lotu
 nap aropao ti mwanap lo yakámpon. ² Am sel
 fekamp nap tiap te, anánk aokorea maok, wonae
 fikamp aokore yink konap mek te am mek lam
 tank, tá Kwarén ofa sánk konap pan, makiaka am
 fek kák konap kákánar yak námpon. Am aokore
 te ‘Yiki Kor’rá sér i konapon. ☆ ³ Waempyam
 fek youpoukwap tenap mekamp aokore ‘Yiki Kor
 Kare’rá séria maok, am mek tankápnámp ankank
 te anánkaopwe: ⁴ Gol fek oupouroupnap alta, am
 fek paura nánákáre yankap konap, tá kontrak
 bokis, gol fek ponankor oupouroup nap, am mek

☆ **8:11:** 1 Jo 2:27

☆ **8:12:** Jer 31:31-34

☆ **9:2:** Kis

25:23,30-31,37

tankáp námp te gol fekamp sospen mek fári konap mana papea nap, tá Aronomp mear yaopwae wokwaek taoimp, tá yumwi worare anánkaopwe am fek Kwaro lo kar kumwiakámp, makiaka am kontrak bokis mek tankápámpon. ⁵ Am bokis yumuntukamp kour fek te Kwaro kounteouráp aropamp kwatae ninik aropompia tirá épér i konámp yak námpon. Tá ensel anánkaopwe niamp yoroi pwate napo, am bokis yumuntuk yak nepo maok, am enselomp yawor yowe pwae bokis yumuntuk fupukurae yak. Am ensel yawor te Kwar am mek yak námpan yénkép námpon. Aeno ono oukoumwan te má kar má ponankor, fi farákarea pwar nanamp pourou mono. ✧

⁶ Am takia maok, ankár kumur méntép pris fákáreao Yiki Kor Aokore mek am mek tére konapon. ✧ ⁷ Aeno yopwar méntép Pris Tokwaerao saráp ankárank por am ankwap Yiki Kor Kare Aokore mek yoump konámpon. Mao Yiki Kor Kare Aokore mek yoump konámp te kwaporok yoump mo i konámpon. Ankár Kwaro kwatae ninik tirá épér naenámp fir yiriran saráp samp-youmpea, námokuráp kwatae ninikanénkir ofaria maok, wakmwaek fikamp arop fwapia mér moitea térenap kwatae ninikan ofa i konámpon. ✧ ⁸ Pris fákáre takrá tére konap táman, Yiki Kor Spiritao nomwan yénkép námp te, aropao am sel fekamp lotu nap oukoumwan térerá yak nánkoria te, Kwaromp Nap Aokore Yiki Kor Kare mek yink mwanap mwae te érik farákár mono. Oukoumwan sikono. ✧ ⁹ Am sel fekamp lotu nap

✧ 9:5: Kis 37:1-29 ✧ 9:6: Nam 18:2-3 ✧ 9:7: Kis 30:10

✧ 9:8: Hi 10:19-20

mek te, oukoumwan mǎmá ke fek korop námpan wounáprá yénkép námpon. Am sel fekamp lotu nap mek te Kwarén fir nénkria, ankwap ankank ofa sánk konapono. Aeno am ankank ponankor te am lotunap arop fárákapamp ninik fwapokwapia yiki kukarrá pap naenámp pourou mo nánko, arop fárákap kwatae ninik yak monorá mér mono. ✧ ¹⁰ Am lo kar te, énráp fir fépér i konap ankank, tá nkwakwe make ént-éntup i konap, aran sérar napon. Am ankank te pourou fekamp sarápono. Am lo te Kwaro koumteouráp aropan sánk tenánko, ampaokrá tukupea Kwaro ankank ponankor fwapokwap naenámp ke fek mwanapria nimpon.

Krais námokuráp yiriran Kwarén ofa sánkámp kar

¹¹ Aeno oukoumwan te wae Krais ékianámpara, mao Kwaromp kwapwe kare ankank korop námpamp Pris Tokwae yae námpon. Mao am sel fekamp lotu nap kwapwe kare mek yoump námp te, wokwaekamp sel fekamp lotu napan kámákár akwap námpon. Am lotu nap te mǎmá apár mekamp moara, aropao yae fek ti mono. ¹² Krais te mememp yiri, tá bulmakau morokamp yiri sámpea am Nap Aokore Yiki Kor Kare mek yoump moi námpon. Mao ofa sánk námp te námokuráp yiriran sámpea am Nap Aokore Yiki Kor Kare mek ankárank por yoump námp te, nomwan warko yamokwapea éréképeanánko yakápá yakáp mwanámpria ninámpon. ✧ ¹³ Táte arop fárákap Kwaro nke námp fek oum nánko te, pris fákáreráo meme yiri, bulmakau youroup yiri makia tia

maok, bulmakau énti yankapnap éntu éntént ouroukoup, makia tia fákeyakrá maok, am táman arop pourouk pápárámpapo maok, Kwaro nke námp fek aropamp pourou yiki kukur kwapwe konámpon. ☆ ¹⁴ Aeno tá nopok Kraisomp yiri te am táman kámákár akwap námpon. Krai te kwatae ninik yak mo kareno. Aenámpara, yaká yak konámp Spiritamp kárákáre fek saráp námokuráp pourou Kwarén ofanámp sánkámpon. Am yiri te pourouan saráp yiki kukarrá pap mono. Mao te nomoinámp kwatae ninik ponankor tirá épérianánko, nomo Kwaro nke námp fek yiki kukur yakáp námp wae mérámpon. Aenámpara, nomo te warko yiki yak mo i konámp loaok tukup mono. Nomo ankár yaká yak konámp Kwaromp téreran tére mwanámpon. ☆

Kraisomp yirirao wourékam kontrak mek kárákáre sánknámp kar

¹⁵ Jisas sumpwi nángo, maomp yiri kwarákarimp te, koumteouráp aropan warko yamokwapea woukouroukamp kontrak yakámp fekamp kwatae ninik ponankor tirá épérimpon. Aeria maok, mao te amore mek yakria Kwarnámp mwaek nke, arop nomonámp mwaek nkeriaka kontrak wourékaman kárákáre sánk námpara, arop ponankor Kwaro wumwinámp kar wawia mántwaok tukupnap arop te Kwaro wokwaek sérimpaokria, yae-párák kare yakápá yakáp napon. ☆

☆ **9:13:** Wkp 16:3; Nam 19:17-18; Hi 10:4 ☆ **9:14:** 1 Pi 1:18-19; 1 Jo 1:7 ☆ **9:15:** 1 Ti 2:5; Hi 8:6

16 Arop, nánkár sumpwi nanko ankank sámpampria te, maompria e fárakapnámp kar te pepa fek kontraknámp kumwi konámpon. Tá tárápao naropwaro séritenámp ankank sámp naerianánko te, arop fárakap manénkir arakrá mér, naropwar te wae sumpwi námpara, táráp te numwar maomp ankank sámpano ri konapono.

17 Arop oukoumwan sumpwi mo nánko te, am sámpampriinámp ankank oukoumwan kwaporok yak konámpon. Aeno nánkár sumpwi nánko maok, am sérinámp kar te kárakáre námpara, waeman am ankank sámp konámpon.

18 Tá taknámp, fir yankop napo, sumpwi nánko maok, am fir yiri pápárámp napo maok, wokwaekamp kontrak táman kor kárakáre sánkámpon.

19 Manénkir te, Moseso koumteouráp aropan Kwaromp lo kar ponankor farákápámpon. Tá wakmwaek bulmakau morokamp yiri sámp, memeramp yiri sámpea éntént arákár. Tá sipsip pwae noumouri pen fek forokwap námp, yao hisop poro kor fek yarokwapea maok, ént mek anámpea am yiri táman buk fek pápárámpria maok, koumteouráp aropamp pourouk kor ponankor pápárámpimpon.

20 Aeria maok, arakrá sér, “Mámá te Kwaro yumwan ampaok mwanaponrá sérinámp kontrakan kárakáre sánk námp támaono.” ✧

21 Tá taknámp, Moses te sel fekamp lotu napan yiri pápárámpria maok, nap mek am mek tankápámp disráp ankank ponankor méntér pápárámpimpon.

22 Aenámp te nomo wae mér, loamp ninik fek te, ankank ponankor ankwapmwaek te yirirao saráp

✧ 9:20: Kis 24:6-8; Wkp 17:11

Kwaro nke námp fek yae-páráki pap námpono. Aeno fir yiri kwarákár mo nánko te, Kwaro kounteuráp aropamp kwatae ninik tirá épér mono.

Kraiso kwatae ninik tirá épér naeria, námokuráp pourou ofa sánkámp kar

²³ Am ofa sánkria yiki kor nap mekamp ankankan pápárámpia torokor napono. Am yáránap ankank te yámar mekamp ankank kareran wounáprá yénkép napon. Aeno yámar mek yaknámp ankank kare yiki kukur yak námpánko te, ankár kwapwe kare kare ofa, nape firamp ofaran kámákár akwap naenámpon.

²⁴ Nomo te wae mér námpon: Aropao yae fek yiki kor nap tia nap, Kwaromp nap kareran wounápnap nap mek te Jisas am mek yoump mono. Waeman yámar mek kar pok námpon. Tá oukoumwan te mao waeman Kwaromp wonae fik kar yakrá, nomwan yaewour námpon. ☆

²⁵ Yopwar méntép Pris Tokwae fir yiri sámpea Yiki Kor Kare Aokore mek yoump ko, Kwarén ofa sánk konámpon. Jisas te tak moi námpon. Mao yámar mek poka Kwarén ofanámp námokuráp pourouran ponankor sánk námp te kápae kare por moi námpono. ²⁶Táte mao kápae kare por takria te, mao touwe sámp saráp yakria, ankár Kwaro apár yoroimp feknámpia takrá koropea oukoumwan máma ke fek naempao maok, mono. Oukoumwan te wae pwar naenámp ke wonae fik nánko, Krais apárok ankárank por ék námp te námokuráp pourouran ofanámp Kwarén sánkeaka kwatae

☆ 9:24: 1 Jo 2:1

ninik tirá épéri námpon. ²⁷ Ponankor aropao kor ankárank por sumpwiaka nánkár wakmwaek kot mwanapon. ✧ ²⁸ Tá taknámp Kraiso kor námokuráp pourouran ofanámp Kwarén ankárank por sánkeaka, kápae kare aropamp kwatae ninik tirá épér naenámp touwe sámpámpon. Tá nánkár wakmwaek ankwap por ék námp, am ke fek te kwatae ninik tirá épér mono, ankár arop mao ék naenámpria yépékrá yakáp napan párák éréképea pok naenámp. ✧

10

‘Woukouroukamp ofa te kwatae ninik sámp-sir mono’rá sénámp kar

¹ Am Mosesomp lo kar te wakmwaek korop naenámp ankank kwapweramp wounáp karan nomo nke námpono. Aeno mao te am ankank nomwan fwapnae karia érik yénkép mo námpon. Loao sérrá, ‘Yopwar méntép ankár ankárankamp aopwe ofaran sánk kip’rá sénámp te, am lo te Kwaronámpok korop mwarianap aropan te fwapokwapia kwapwe karerá kák mono. ✧

² Tá lorao fwapokwapianánko, yae-párák kare yakápria te, warko apaerá ofa sánk mwanapanáp. Táte am ankárankamp ofa támao Kwaromp lotu nap mek koropnap koumteouráp aropamp ninik yiki kukarrá páte nánko te, kwatae niniki námp yak námprá ninik mono. ³ Ae mwanapan maok, mono. Yopwar méntép am ofa táman sánkriaka nke napo, náráp kwatae ninik oukoumwan yak

✧ **9:27:** Stt 3:19 ✧ **9:28:** Fl 3:20; Hi 10:10; 1 Pi 2:24 ✧ **10:1:** Kl 2:17

námprá nínikitea mér i konapon. ⁴ Amnap fi kor te ará: Bulmakau youroupamp yiri, memeramp yiri te ankár kwatae nínik te tirá épér mo karenono.

⁵ Aenámpantá maok, Kraís apárok ékiaka Kwarén sérimp kar Buk Song fek yak námp te arakrá sérimpon:

“Amo fir yankopea ofa sánk te monoria napon. Aeno amo te pourou ankwapan maok onan sápn
naeria
nánap napon.

⁶ Am fárakapao fir énéni kor yaomwi mek yankapria,
kwatae nínik tirá épér i konap ofa te amo warákár mo kare napon. ✧

⁷ Aeno oukoumwan te ono arakrá sér: ‘Kwar, ono wae ék nampono.

Am te wokwaek kar ono nanampan buk fek kumwiap niampono:
Oukoumwan te ono wae waráp nínikaok nanampria ék nampono.’ ”

⁸ Manénkir sérinámp kar te ará: “Lo karaok térenap ofa te, fir yénképrá, nkwakwe make ofa nénkrá, tá nkwakwe make fir yaomwi mek ponankor yank i konap ofa, tá kwatae nínik tirá épér i konap ofaramp nínik, am te amo warákár mo napon.” ⁹ Tá wakmwaek mao arakrá sér: “Ono wae waráp nínikaok nanampria ék nampono.” Aeria maok, Kwaro am manénkirkamp ofa sánk konap nínik te sámp-sirarrá, am éri mek wourékam ofaran pap námpon. ¹⁰ Jisas Kraís te Kwaromp nínikaokria ankáránkamp por náráp pourou ofanámp sánkámpon. Am meknámp nínik

✧ 10:6: Sng 40:6-8

támao nomwan Kwaromp koumteouráp arop kare yoroi papeanánko, yiki kukur yakáp námpon. ✧

Kraisomp ofa kwatae ninik tirá épér naenámp pwinámp kar

¹¹ Pris fákáreráo tére saráp yakápria kumur-kumur tére nap te, ankár am i konap ofa táman saráp tére napan maok, am taknap ofa te kwatae ninik te tirá épér mo karenono. ¹² Aeno Kraiso ofa ankárank sánk námp fek kwatae ninik tirá épéri námp te, ankár kápae kare por takrá yakrá akwap naenámp. Mao te takia pwarará, Kwaromp yae-párák mwaek tank námpon. ✧ ¹³ Tá mao te Kwaro maomp yopor arop maomp yae ankore mek kák tenánko, yakáp mwanap keran yépekrá tank námpon. ✧ ¹⁴ Am koumteouráp arop fárákap te mao ankárankamp ofa fek fwapokwapia yiki kukarrá ankár kwapwe kare napara, am fárákap te fwap ankár yae-párák kare yakápá yakáp mwanapon.

¹⁵ Yiki Kor Spiritao kuri nomwan kar arakrá farákáp námpon:

¹⁶ “Kwar Tokwaerao sérrá,
‘Wakmwaek ono am fárákapént

kontrak wourékam yoro nanamp te ará:
Ono am fárákapamp mér ntiaka ninik mek
onomp lo kumwiaka pwar nanampon.’ ”

¹⁷ Warko ankwap kar am feknámp kirimprá arakrá sér, “Ono te am fárákapamp kwatae ninik tirá épéria, warko ninik mo pwar nanampon.” ✧

¹⁸ Tá Kwaro kwatae ninik wae tirá épéritenánko te,

✧ **10:10:** Hi 9:12 ✧ **10:12:** Hi 1:3 ✧ **10:13:** Hi 1:13 ✧ **10:17:** Jer 31:33-34

warko kwatae ninik tirá épér mwanap ofa sánk mwaria tére mono.

Nomo ankár mér kareria Kwaromp wonae fik tukup mwanámp kar

¹⁹ Kémpiyae tárápu, waeman Jisasomp yirirao nomp kwatae ninik tirá épéri pwate námpara, nomo te apáp mono. Fwap Kwaromp Nap Aokore Yiki Kor Kare mek yink mwanámpon.

✧ ²⁰ Jisas námoku mwae kup wourékam kérémp námpon. Mao námoku támao am mwae kupria, mao yiki yak fi korara, nomo te fwap am waempyam pearákari námp mek mwaeknámpon yoump mwanámpon. Am te Jisasomp pourouan wounáp námp támaono. ✧ ²¹ Nomo te wae Kwaromp firáp koumteouráp arop taokeyak konámpon Pris Tokwae yak námpon. ²² Nomo nomp kwatae ninikan méria pwarápaenámpon ninikan mao te námokuráp yiri fek tirá épériaka, nomp ninikan yáráriaka yiki koriaka paprá, nomp pourouran kor yiki kor ént niamp fek éntupia pap námpono. Aenámpara, nomo ankár kwekár ninik te pwararea maok, Kwarén mér kareria maomp wonae fik tukup mwanámpon. ✧ ²³ Nomo

‘Kwar te am sérinámpaokrá tére naenámporia, maomp kwapwe kare ankankantá kárákare fek yépék mwanámp’an sér i konámpon. Am te apae riteanápe, nomo te waeman mér námpon, Kwaro tére nanamprinámpon ankank te ponankor kare kar tére konámpon. ✧ ²⁴ Nomo ankákárank ankár Kwaromp koumteouráp arop ankwap fárákan

✧ **10:19:** Hi 4:16 ✧ **10:20:** Mt 27:51-52 ✧ **10:22:** Ef 5:26; 1 Jo 1:7 ✧ **10:23:** Hi 4:14

ninikria maok, tá am fárákapán sérrá, ‘Yumo te ankár arop ponankor warákár konap ninik fek yaewour kip’rá sér mwanámpon. ²⁵ Tá Kwaromp koumteouráp arop nomo te Kwarén lotu mwaria koupoukour konap ninik ankwap fárákapao i konapnámp araknámp pwar mwareano. Kraís ék naenámp yae te waeman fápaé námpara, nomo te ankár kárákáre fek téteriaka nonopok Kwaromp karan farákáp nánko, am támao arop ankwap fárákapamp ninik mek kárákáre nénk naenámpon.

‘Kwaromp Tárápan younkwe sánk kwapono’rá sénámp kar

²⁶ Nomo waeman Kraísomp kar kare wawi námpao, am ninik wampweri pwarará warko kwatae ninik fek paokop nánko te, am kwatae ninik tirá épér mwanap ofa ankwap te yak mono.

²⁷ Aenámpara, nomo te ankár apáp karia kot mwanámp yae táman yépekrá yakáp mwanámpon. Tá Kwarén yorowarnap arop te ponankor yaomwi tokwae touwe fopokornámp mek épér naenámp nánapi yak námpon. ²⁸ Nomo te waeman mér námpon: Arop ankárankao Mosesomp lo kar kwepwaránko te arop anánkaopwe, tá yininkaopwe, arakerao mao sokoroinámp kar wawia sénapo te, am aropan te aropomp mono, mao te ankár sumpwi naenámpon. ☆ ☆

²⁹ Yumo te Kwaromp Tárápan younkwe sánknámp aropan te mokoprá ninik rape? Am kontrak te karenorá yénképnámp yirirao am aropan torokoria páte nánko, yiki kor kwapwe kare námpao maok, am arop te warko Kraísomp yiri am te kwatae niampia pap námp

te yonkwae touwe konámp Spiritan mékia kwatae pap námpon. Aenámpara, mao te Mosesomp kar kwe-pwarap aropao sámpap touweran kámákár akwapnámp sámp naenámpon. ✧ ³⁰ Nomo te waeman mér námpon, Kwaro sérrá, “Nopok i konap ninik te onokump térenono. Onoku támao nopok am fárákapan nénk nanampono.” Aeria maok, ankwap kar sérrá, “Nánkáráp Tokwae Karao námoku kotria náráp arop ponankor younkoup naenámpon.” ✧ ³¹ Yiki yak konámp Kwaro arop tí-fákeyakrá kot naenámp te, am te kwatae kare ara, nomo te ankár apáp tokwae mwanámpon.

Kwarén mér námp ankár kárákáre fek fokopeyakáp mwanámpon kar

³² Yumo má kar máte ankár ninik kip: Wokwaek yumo te Kwaromp wae sámpap fek te, am ke fek táman yumwan nkwakwe make kar sérarapan maok, yumo kárákáre fek yakápria am kwe-pwararapon. ³³ Ankwap ke fek yumwan arop nkeap fek kuk pátea nkwakwe make kar kwatae séraria maok, yumwan fupukrá touwe nénkaponno. Tá ankwap ke fek te yumo napnámp touwe sámpnap aropan aropompria am fárákapan yaewouria, yonkwae porokwe sánkapon. ³⁴ Arop ankwap fárákapao kalabus mek yakápapo, yumo aropompria yaewouriapon. Ankwap ke fek te, aropao ankank tirá, makapo kuri yumo wampwe kwae, kwaporok námoku mwar takanáponoria pwatea warákarrá yakápap te, yiráp yaká yak

✧ **10:29:** Hi 6:4-8 ✧ **10:30:** Lo 32:35-36; Ro 12:19

naenámp ankank kwapwe yak námp táman méri yakáp nap kwamp napon. ☆

³⁵ Yumo te ankár yumo wokwaekiap kwapwe kare ninik aran níkia, yiráp am mér kárákáre te pwar kwapono. Kwaro nopok yiráp por ankank kwapwe tokwae pátenámp sámp mwana-pan kárákáre fek yénkép kipo. ³⁶ Ae mwana-para, yumo te ankár kárákáre fek yakápria maok, Kwaro warákárnámp ninikaok tukupriaka Kwaro yumwan wokwaek kar sérrá, ‘Yiki yakáp mwanap kwapwe kare nénk nanamp’ ri námp fwap sámp mwanapon. ☆ ³⁷ Karenono, Kwaromp Buk fekamp karao arakrá sér:

“Am arop ék naeria te wae faenámpara, koupour kar ék naerámpon. Mao te yépék mono. ☆

³⁸ Aeno onomp yae-párák kare arop te mao te wae mér námpara, yiki yak naerámpon.

Táte arop onan mér námpao warko pwarará arákarrá akwap nánko te, ono man te warákár mono.” ☆☆

³⁹ Tá nomo te apae Kwarén mérnámp pwarará arári tukupea, moyakáp mwanámp aropanápe. Mo karonno. Nomo te Kwarén méri yakáp námpara, yiki yak sámp mwanámp aropono.

11

Mérnap ninik firamp kar

¹ Karenoria mérnep ninik te Kwaro nomwan yaewour naenámpria yépékrá yakápnámp ninikan saráp sámpea méria paokop námpon. Am ankank te

☆ **10:34:** Mt 6:20 ☆ **10:36:** Hi 6:12 ☆ **10:37:** Yé 22:20

☆ **10:38:** Ro 1:17 ☆ **10:38:** Hab 2:3-4

nomo yi fek nke mo námpao maok, nomp ninik te, am te kare kar yak námponoria mér i konámpon. ✧
 2 Wokwaek yakápap arop te, Kwar te karenoriaka mérapantá maok, Kwaro am fárákapan kwapwe kare ninikan warákárria sérrá, “Am fárákapamp ninik te yae-párák karenono.” 3 Nomo te wae-man Kwarén mér námpara, Kwaro yámar ntiaka apár yoroimp te, námokuráp kar fek saráp séránko yakámp te, wae méri yakáp námpon. Tá kápae kare ankank nomo nke námpan kor Kwaro nomo nke mwanámp pourou monámp ankank fek yoroi námpon. ✧

Abel, Enok, Noamp kar

4 Abel te Kwarén waeman kare karonoria méria yáakria maok, mao Kwarén sánkámp ofa te yae-párák kareara, Kenomp ofaran kámákár akwapámpon. Kwaro Abelomp mér nkea, mao te yae-párák kare aroponoria warákárria maok, maomp ofaran kor warákarimpon. Abel te wae sumpwi tenánko maok, mao Kwar te karenoria mérnámp karao yakria nomwan oukoumwan kor farákáp námpon. ✧

5 Enok te Kwarén mérámpantá maok, sumpwi mo, yiki yakámp fek Kwaro warámpea yámar mek pok tenko, arop man nke mo, oupourounkrá paokopia pwarariapon. Kwaromp kar Buk fek yak námpao sénámp te, “Oukoumwan Enokén warámp mo fek, Enok Kwaromp karaok yáakánko, Kwaro man warákárámp kwamp man warámpámpon.” ✧ 6 Arop Kwarén méria ‘Kare

✧ 11:1: 2 Ko 5:6-7 ✧ 11:3: Stt 1:1 ✧ 11:4: Stt 4:3-5 ✧ 11:5: Stt 5:24

kar yak námpono'rá sér mo námp te, Kwaro man warákár mo i konámpon. Aeno arop Kwaromp wonae fik akwap naeria námp kwamp te, mao ankár Kwar yak námponorá méria maok, tá man oupouroukia nkenap arop fárákan yae-párák fwapokwap i konamp mént mér kuno.

⁷ Noa kor Kwarén karenorá mérámpantá maok, Kwaro kor Noan wakmwaek korop naemp ankank séránko maok, Noa te am ankank oukoumwan nke mo námpao maok, Kwaro sérámp karan kare námponoria maok, sip ankárank yoroimpon. Aea maok, námokuráp yupu, tárápu makia éréképea youmpea am sip mek yakápria faokor mo, fwap yae-párák kare yakápiapon. Noa takimp te, maomp mérao ponankor koumteouráp aropamp kwatae ninik érik yénkép námpon. Noa Kwarén méránko, Kwaro man 'Yae-párák kare aropono'rá sérimp te Kwaro námwan mérnáp ponankor aropan sér i konámp niampono. ✧

Abrahamomp kar

⁸ Abrahamo Kwarén méria maok, Kwaro man 'Koropae'rá séránko, Abraham te Kwaromp karwaok akwapámpon. Mao náráp némp kare pwarará, Kwaro apár ankwap mao kareampor sánk naerianánko, ampok akwapámpon. Abrahamo kor am te fwapia mér moria, am te maok akwap nanaeriaka ninikrá akwapámpao maok, waeman mao kor Kwarén mérámp kwamp akwapámpon. ✧ ⁹ Mao te waeman Kwarén mérámp kwamp akwapea Kwaro manénkir, amwan sánk nanamprá sérimp apárok akwapá tankámpon. Am

apárok tankámp te ankwapamp apárok tank námp niampara, oukoumwan nap kare ti mono, sel fek saráp woukoup ko yakrá akwapeakánko maok, maomp táráp Aisako kor takrá akwapeakánko, appenáp Jekopo forokareakámp fekria maok, Kwaro am koumourean námo má apár sánk nanampri námpan yépékrá yakepon.

¹⁰ Abraham te sel fekamp nap mek saráp yakria, yámar mekamp ankár yaká yak naenámp taunan yépékrá yakámp. Kwaro námoku saráp am taun tére konap ninik námpara, námoku ti námp.

¹¹ Sara táráp sámp naenámp ke te wae akwap tenámpan maok, Abrahamo ‘Kwaro námwan sérinámp te pwar mo i konámpara, fwap tak naenámpo’rá ninikimpara, Kwaro man tárápamp naropwar yak naenámp kárakáre sánkámp. ✧ ¹² Abraham waeman mér pourou kwataeaka sumpwi naenámp fápa námpao maok, am arop ankáramp fekamp kápa kare tárápu forokarea te yámar mekamp térme yakáp nap niamp, tá ént mekamp kárak niamp nánko, arop te kouroump mwanap pourou mo naenámp. ✧

¹³ Am Kwarén mériap arop fákáre yiki yakápap fek te Kwaro sérinámp ankank kwapwe kare wae kare kar sámp mwanámpria warákárrá yépékrá tukupea mént sumpwiapon. Am fárakapao kor oukoumwan am ankank nkeaka sámp moap fek kor warákárria maok, sérrá, ‘Nomo oukoumwan mámá apár mek koroepa yakáp námp fek te, ankwapamp apárok yakáp námp niamp oukwan yakáp námpon.’ ¹⁴ Am arop fárakap makrá sénap

✧ **11:11:** Stt 15:6 ✧ **11:12:** Stt 15:5

kar máte nomo waeman mér námpon, námokuráp némp karean oupourouk napon. ¹⁵ Tá am fárákapao am manénkir pwatea koropap némpan ninikria te, ampok arári tukup mwarapon. ¹⁶ Ae mwarapan maok, am fárákap te am táman ninik mono, ankár waeman ankwap kwapwe kare apár sámp mwaria nap táman warákár kare napon. Am apár te mámá apáran kámákarea kwapwe kare námpono. Am te yámar mek támaono. Kwaro am fárákapampor taun nánapi pwate námpara, am fárákapao ‘Nomp Kwar’rá sénapo, Kwar te am táman pwarápae mono.

¹⁷⁻¹⁹ Kwaro Abrahamén wokwaek sérrá, ‘Aisak fekampao waráp appeyaenáp forokor mwanapono’rá sérimpon. Aeritea maok, wakmwaek maó Abrahamo náráp karaok akwap te mokoponrá nke naeria maok sérrá, ‘Waráp táráp Aisak ankárankamp am te onan ofa sámpampo’rá sérámpantá maok, Abrahamo kor wawia méria, fwap Aisakén ofa sánk nanko te, warko Kwaro fwap apár me mekamp fárámpá pap naenámpria, náráp táráp Kwarén sánk naeria nimpon. Aemp te Abrahamo Aisakén warko apár me mekamp sámp námp niampimpon. ✧

Aisak, Jekop, Josepomp kar

²⁰ Aisak Kwarén mér námpara, Jekop ntia Ison ourour wor-pwararea wakmwaek sámp nenep ankank sérimpon. ✧ ²¹ Jekopo kor Kwarén mérámp kwamp wae sumpwi naeriaka, námoku mearrá yáarak i konámp mear yaopwae fek me

✧ **11:17-19:** Stt 22:9-12 ✧ **11:20:** Stt 27:27-29,39-40

kor yirip yakrá Josepomp tárápyaran ourour worpwarareaka, Kwarén lotuimpono. ✧ ²² Josepo kor wae Kwarén mérrá akwapea wae tékénouria sumpwinaemp wonae fikámp kwamp sérrá, ‘Nánkár wakmwaek Israel fi yumo warko Isip meknámp tukupria te, onomp kour mént sámpea tukup kip’ ria sérimpon. ✧

Mosesomp kar

²³ Mosesomp éntupwar naropwar te Kwarén mérepara, éntupwaro Mosesén tankeanángo nkepo maok, táráp kwapwe kare námpantá, apáp moria Isip mekamp kingomp kar ták-pwararea táráp porokwap-pap mo, yinink yunk fek mek wouroump fákeyakepon. ✧

²⁴ Wakmwaek Moseso téképa yakria Kwarén mérámp kwamp sérrá, ‘Onan te Isip mekamp Kingomp yupu-tárápamp táráponorá séri kwapono’rá sérimpon. ✧ ²⁵ Mosesomp ninik te kwatae ninikaokria fae tákáre ke fekamp ankank táman warákár te monoria maok, maomp ninik te ankár Kwaromp firáp aropént yakria ‘Énéngi touwe sámp mwanámp’ ria sérimpon. ²⁶ Maomp ninik te Kraiso nánkár sámp naenámp niamp pwarápaeran maomékir sámp námp te Isip mekamp mani ntiaka mopor i konap ankankan kámákár akwap námpon. Am te apaeria námpanápe, Kwaro wakmwaek nopok man sánk naenámp ankank kwapweran ninik námp kwamp kárákáre fek fokopeyak námpon.

✧ **11:21:** Stt 48:15-16 ✧ **11:22:** Stt 50:24-25 ✧ **11:23:** Kis 1:22; 2:1-2 ✧ **11:24:** Kis 2:10

27 Moseso Kwarén méréámp kwamp maok, Kingomp yoporan apáp mono, Isip pwarará akwapámp. Aropao yi fek te Kwarén nke mono. Aeno Moses námoku te waeman Kwarén nkemp niampámp kwamp maok, Moses kárakáre yakámp. ✧ 28 Moseso Kwarén méréámp kwamp maok, mao Kwaro Pasova yae tokwae pap nángo, ampaokria sérrá, ‘Enselo koropeaka poumou-tárápu nae-tárápu fupukrá kák naenámpo. Israel yiráp nae-tárápu fupukrá kákantá, sipsip porokwap papea maomp yiri sámpea ménki fek mwaek foporokwamp kip’ rimon. ✧

Kápae kare Israel fi Kwar te karenoria mér kárakáreap kar

29 Israel firao kor Kwarén wae mérap kwamp, Noumouri Kor Solwara tépérrá yink mwariakapo maok, Kwaro ént solwara porokwap fárakapánko, fárakár akwapánko, apár kar niampi yak nángo, tépérrá yinkapon. Aetenapo maok, Isip mekamp aropao kor am fárakapan éntér káki tukup mwaría yinkapo, warko éntao oupoupouránko surump-wiapon. ✧

30 Israel fi te waeman Kwarén mérapara, Jeriko mekamp yumwi fekamp yár firi fákánek yae fek wapokwaprá paokopapo maok, am yumwi fekamp yár torokopi pikámp. ✧

31 Kokopor yupu Rahap Kwarén méréámpara, Israel mekamp arop anánkaopwe koropea taunan kánánkámp youroukoupepo, am arop yaworan yaewourimpara, yorowar koropámp fek te

✧ 11:27: Kis 12:51 ✧ 11:28: Kis 12:21-23 ✧ 11:29: Kis 14:21-31 ✧ 11:30: Jos 6:12-21

Kwarén mér monap aropao faokorapo maok, mao te fwap yakámpon. ✧

³² Aeno oukoumwan te ono ankwap kar te apae karan farákáp nanampanáp? Ono te kápae kare kar farákáp mono. Wae támaono. Ono te Gidion, Barak, Samson, Jepta, Devit, Samuel, aea maok, profet ponankor máte ono farákáp mono.

✧ ³³ Am arop fákáre te Kwarén mérapara, yorowar kwe-pwararea maok, kápae kare kingomp ami fákáre yénképi pwarariapon. Ankwap fárakap te arop éréképea yae-párak kare ninik yénképrá tukupapon, tá Kwaro ankank nénk nanamprimp wae sámpapon. Aropao laionén arop yamp kwaponoria taokorapo, yourounkwe moiapon. ✧

³⁴ Arop ankwap fákáre Kwarén mérapara, yaomwi tokwae torokwari papapo maok, tá arop ankwap fákáre te pirikimpá tukupapo maok, man kor bainat fek fékerrá épér moiapon. Tá ankwap fárakap te kárakáre moapo maok, Kwaro kárakáre sánkánko maok, wakmwaek kárakáre sámpea tae fek yorowaria maok, ankwap fi mekamp ami fárakapan yérépea kwe-pwarariapon. ✧

³⁵ Éntupwaryaenáp fárakap Kwarén mér napara, touwe koropánko tárápu faokorapo maok, Kwaro warko fápárampea kákánko, éntupwaryaenápo náráp tárápu warko tiapon. Tá arop ankwap fárakap fápákampia yakápapan yorowarap aropao sérrá, “Yumo Kwarén pwar napo te, yino yumwan surumpwirá kák mono.” Aerá sérapo maok, am

✧ **11:31:** Jos 2:1-21; 6:25 ✧ **11:32:** Het 4:6-5:31; 6:11-8:32;

11:1-12:7; 13:2-16:31; 1 Sml 1:1-1 Kin 2:11 ✧ **11:33:** Dan 6:22

✧ **11:34:** Dan 3:23-27

fárakapao kor yorowarap aropao sénapaok mo, ankár Kwarén kárakáre fek méria maok, sérrá, ‘Yino te fwap apár me meknámp fárámpea kwapwe kare yiki yakáp mwanámp’rá sénapo, am fárakapao surumpwirá kákapono. ✧

³⁶ Ankwap fárakap Kwarén mérapo, yorowarap aropao am fárakapan wouroumprá paok ke fek fupuk napon. Kwarén mérap arop ankwap fárakapan sen fek yaonkiaka kalabus mek kákapon. ✧ ³⁷ Yorowarap aropao ankwap fárakapan yumwi fek yénképrá épéria maok, tá ankwap fárakapan so fek kuk-fékérrá kákria maok, tá ankwap fárakapan bainat fek faoporrá épériapon. Kwarén mérap arop ankwap fárakap yirimp mwanap ankank mo nánko, sipsip ntia meme yipiran kápérrá, maok tukup mwarrá oupourouunkapo, tá arop ankwap fákáre ankank ponankor mo nánko maok, tá arop ankwap fárakapan ankwap fárakapao ouroukuprá momwar sokororá paokopiapon. ³⁸ Aeapantá maok, Kwarén mérap arop ankwap fárakap am te pirikimpea tukupea kwar saráp mek, faonkwek yakáp, tá ankwap fárakap pirikimpea péri me mek, tá kwar me mek tukupea am mek yakápapon. Am Kwarén mérap arop fákáreamp ninik te yae-párak kareria, mwar pourourápi yak námpara, ankwap arop fákáreramp ninik te am kwapwe kare niniként akwapá pwi mo kareno.

³⁹ Am arop fákáre ponankor Kwarén mér napara, Kwaro nkeaka warákarimpon. Aeno Kwaro nénk nanamprimp ankank kwapwe te oukoumwan sámp moiapon. ⁴⁰ Am te apaeria

✧ **11:35:** 1 Kin 17:17-24; 2 Kin 4:18-37 ✧ **11:36:** Jer 20:2; 37:15-16

námpanápe, Kwaromp ninik te, nánkár am fárákapao námont táman énéni tapokwapea mao wokwaek kar nánapitenámp ankank kwapwe kare sámpea pwi yakáp mwanapria námpon.

12

Nomo ankár Jisasén méria man tokor-santukup mwanámp kar

¹ Aeno oukoumwan nomo mérámp te mokop námpon? Am kápae kare manénkir yakápiap arop Kwarén mér i konap ninik nomwan yénképria, nomwan ikir-yakáp napon. Aenapara, kwatae ninik nomwan sámp-fákeyak námp te ankár tirá épéria pwarará, kápae naenámp ankank pourouk yakantá, woropea pwatea kakére fek am tukup mwanámp fek tokor-samprá kárákáre fek foporakorrá tukup mwanámpon. ✧ ² Jisas támao nomp mér námp fi korara, oukoumwan kuri nomwan kárákáre sáprá, nomp mér námp ankár yaewourrá akwap naenámp. Ae naenámpara, nomo ankár Jisasén tokor-santukup mwanámpon. Wokwaek te Jisaso wakmwaek warákár sámp nanampria ninikria maok, yaopwae porokopramp fek touwe sámpea sumpwimp te, pwarápae moi námpara, oukoumwan te Kwaromp sia king wonae fik yae-párák mwaek tank námpon. ✧

Kwaro nomwan fwapokwapria touwe sápkonámp kar

✧ 12:1: 1 Ko 9:24-25 ✧ 12:2: Hi 1:3; 3:1

3-4 Yumo te fwapia ninikia mér kip: Wokwaek kwatae ninikráp aropao Jisasén yoporrá paokopi-apon. Aeapan maok, mao ankár kárákáre fek fokopeyakea touwe tokwae sámpámpon. Yumo kwatae niniként yorowar nap te, oukoumwan yumwan napo, yiráp yiri kwarákár mo námp te, yumo apaen apápia yiráp mérnáp pwarará poporokwe mwanapanáp. ✧ 5 Ae te yumo Kwaro yumwan kárákáre sánkria sérinámp kar te ník moi napon? Mao yumwan te ‘Námokuráp tárápuno’rá sériaka, náráp Buk fek arakrá sér, “Onomp táráp e!

Kwar Tokwaerao amo kwatae napo amwan fwapokwapria apae touwe sank nánko te, amo am táman kánanke kwataeran mpwe niniki kwapono.

Tá, amo tak te kwataenorá amwan yopor nánko te, kokwaea pwar kwapono. 6 Am te apae riteanápe, Kwar Tokwaerao námoku warákárnámp arop fárákapamp

ninikan fwapokwap i konámpon.

Táte Kwaro arop ankwap warámpea man ‘Náráp táráp’rá sénámp kwamp te, man kor paok ke fek porokwap konámpon.” ✧

7 Kwaro yumwan fwapokwap nánko te, numwar takanoria yénképá yakáp kipo. Kwar te apárokamp naropwaryaenáp nomo kuri nomp tárápuan fwapokwap i konámp niamp taknámp námpon. Kwar te waeman náráp tárápunoria námp kwamp, yiráp ninik fwapokwap i konámpono. ✧ 8 Kwar te náráp tárápu ponankor maomp ninik

✧ 12:3-4: Mt 27:28-44 ✧ 12:6: Yé 3:19; Snd 3:11-12 ✧ 12:7: Lo 8:5

fwapokwap i konámpono. Táte mao yumwan fwapokwap mo námp te, yumo te maomp tárápu kare mono, yumo te kokopor fekamp tárápu niampono. ⁹ Nomp apárokamp naropwaro nomwan fwapokwap nánko, nomo maomp yae ankore mek tukup konámpnám taknám, nomp waempomp naropwarén kor fwap karia maomp yae ankore mek tukupria maok, nomo yiki yakáp mwanámpon. ¹⁰ Nomp apárokamp naropwaro nomwan fwapokwap námp te, kánanke kwarok ke fek saráp námokuráp ninikaok fwapokwap námpon. Aeno Kwaro nomwan fwapokwap námp te, ankár nomwan yaewour saráp yak námpara, nomp ninik te ankár maomp yiki kare ninik niamp fek yakáp mwanámpon. ¹¹ Am nomp Naropwaro nomwan fwapokwapria touwe sápnám ke fek te nomo warákár mo i konámpon. Nomo te ankár touwe táman ninik i konámpon. Aeno mao nomwan fwapokwapia pwate nánko te, nánkár warko kwapwe kare ankank sámp mwanámpon te ará: Nomo ankár yae-parák kare ninik fek paokopria maok, yonkwae porokwe fek yakáp i konámpon.

Nomo ankár tae fek yakáp mwanámpon kar

¹² Ae konapara, yiráp yae kour me woukoupria porokwe yak nánko te, yae narek kakapria tére kipo. Táte yiráp pu kor ke sorokwampria sumpwi yak námp niamp nánko te, fárámprá fokopeyakea, ¹³ mwae kup fwapnae páraok tukup kipo. Yumo tak napo maok, yiráp pu kor ponankor kwatae akwap mono, warko fwap naenámpon.

14 Yumo ankár arop ankwapént kwapwe kare tankápria yonkwae porokwe fek yakáp mwanap ninikaok kárakáre fek paokop kip. Tá yumo ankár kárakáre fek yiki kor ninikan saráp sámpea paokop kip. Am te apae riteanápe, arop yiki kor ninik fek yarak mo námp te Tokwae Karan nke mono. ☆

15 Yumo te ankár fwapnae karia méria paokop kip. Takria arop ankwap nomwan aropomp i konámp Kwarén younkwe sánk naeane. Takria yumo ou mekamp ankwap ankárankamp yaopouroukao narákap konámpnámp taknámp yumwan touwe sánk nángo, yumo ponankor touweria Kwaro nke námp fek kwatae ninik fek yakáp mwanape. ☆

16 Takria yumo arop ankwap kokopor ninik fek yarak naeane. Takria wokwaeK Iso impnámp taknámp Kwarén younkwek sir mwanape. Naropwaro nae-táráp Ison sérrá, ‘Ankank má nánkár ono sumpwi nanko, amo sámp nanap’ rimpan maok, tá nopok nánae-táráp Jekopo fir ankárank por yankapea Ison sánk nángo maok, Iso náráp am fek nae-tárápao sámp konámp ankank kánanke kwarokan mpweria nánaeran sánkámpono. ☆

17 Yumo wae mér napon: Nánkár wakmwaek Jekopo Isomp ourour mént e-poup sámp tenánko, Iso kor náráp am ourour warko sámp naerika kárakárerá éma waempan maok, warko sámp naenámp pourou mo karimpono. ☆

Nomo waeman Saion Faonkwek mek yakáp námp kar

☆ **12:14:** Ro 12:18 ☆ **12:15:** Ef 4:31 ☆ **12:16:** Stt 25:33-34

☆ **12:17:** Stt 27:32-40

18-21 Israel firao Kwaromp kar wa mwaria Sainai faonkwe ankore mek tukupea yakápapo, Kwaro Mosesén sérrá, ‘Yumo mapek yakápria arop ankárankao faonkwe fek yae pap nánko te, man yumwi fek yankop-papria, maomp bulmakauráp sipsipráp man kor mént yénkép mwanapon’rá sérimpon. Aeránko maok, Israel firao am karan wawia pwatea, am fek yakápapo maok, am faonkwek te yaomwi tokwae yak, kirikip támáre tokwae kar yak, tá ouwi kárákáre tokwae nánko maok, am fek táman wur kar, tá arop ankárankao kar kárákáre fek séránko maok, táte koumteouráp aropao am kar kárákáre táman wawiaka apápria Mosesén sérrá, “Yino am kar wa te mono.” Aeriaka am kar Kwaro sérimp táman mérap kwamp, am ankank táman nkea, apápa waeapo maok, Moseso kor sérrá, “Ono apápa waeriaka kour me woukoupa wae nampon.” Aeno yumo oukoumwan am nkea yae pap mwanap ankank wonae fik tukup mo napon. ☆

22 Mono. Yumo te waeman yiki yak konámp Kwaromp taun tokwae faonkwe Saion mek yakáp nap te, am te faonkwe Jerusalem yámar mek yak námpon. Yumo te waeman fopwakwap fopwakwap ensel koupoukarrá warákárrá yakáp nap mek korop napon. ☆ 23 Yumo te waeman Kwarén loturá warákár konap aropao koupoukour konap mek korop napon. Kwaro am fárákapan sérrá, “Yumo ponankor

☆ 12:18-21: Kis 19:12-13,16-20; 20:18-21 ☆ 12:22: Yé 5:11; 21:2

onomp nae-tárápunono.” * Kwaro waeman am fárákapamp e wae Buk fek kukumwianámp, yámar mek tank námpon. Yumo koropea Kwaromp wonae fik yakáp naponon. Mao te nomwan ponankor taokeyaknámp Jas tokwae karonon. Yumo te manénkir yakápap yae-párák kare aropamp waempomp wonae fik korop naponon. Kwaro am fárákapan fwapokwap nángo, yae-párák kare yakáp napon. ☆ ²⁴ Aeaka yumo te Jisasnámpok korop naponon. Mao Kwaro érékép naenámpria amore mek yakria kontrak wourékam térenámp aroponon. Tá maomp yíriran kor yumwantá sirarrá, am kontrakan pwi pap námp támao kor yak námp mek korop napon. Abelomp yíri kwarákareaka sérrá, “Ken te nopok sumpwiano.” Aeno Jisasomp yírirao kwarákari námpao oukoumwan sérrá yakrá, “Ono yumwan Kwaronámpok éréképea pok namponon.” Aeránko maok, Jisasomp yíriramp karao Abelomp yíriramp karan kámákarea kwapwe kare námponon. ☆

Nomo ankár fwapia mér mwanámp kar

²⁵ Yumo te mér kipo: Takria yumo oukoumwan sénámp aropamp kar má woupwi kákari yakáprá

* **12:23:** ‘Nae-táráp’rá sénámp te, arop ankárankamp tárápu anánk, yinink, arakerápao, náráp ankank pipirikiria nánae-tárápuan ankákárank mwaek nénkria, nae-tárápan náráp nae-tárápara, anánk mwaek sánk konámponon. Nae-táráp te manénkir mekia akwaprá nánaeounápén éréképea, poukwapá akwap konámpon. Nomo Kristen te Kwaro nke námp fek e kwapweráp nae-táráp niampara, nomo fwap Kwaro nánapitenámp kokwapwe kare ankank ti mwanámpon. 1:6 ntia 12:16 fek kor nkeae. ☆ **12:23:** Lu 10:20
 ☆ **12:24:** Hi 8:6; Stt 4:10

Kwaromp kar wa mo mwanape. Wokwaek kar má apár mek Kwaro kárákáre kor kare kar koumteouráp aropan sérimpan maok, am kar kwe-pwarará yakápiapon. Am ke fek te kwatae ninik fek yakápap fekamp touwe te kwe-pwarará pirikimprá wouroukoup mwarap pourou moimpon. Aeno oukoumwan te Kwar yámar mek yakria nomwan kárákáre kor kar sáp námpon. Táte nomo man younkwe sánkria te, nomo kwatae ninikamp touwe te fwap wouroukoup mwanámp nie? Mo karonó. ☆ ²⁶ Wokwaek kar Kwaro séránko apár má némp yururimpon. Aeno oukoumwan te mao wae nomwan arakrá séritenámpon: “Ono warko ankwap por má apár sámpea wouwiria maok, yámar meran kor mént sámpá wouwi nanampon.” ☆ ²⁷ Mámá kar warko ‘Ankwap por’rá sénámp te nomwan sérrá: Kwaro wokwaek yoroimp ankankan oukoumwan sámpá wouwi nángo, am ankank te warko yak mono, tirá épér naenámpon. Aeno tak mo nángo te am ankank fwap yak naenámpon.

²⁸ Nomo Kwaro náráp firáp arop taokeyaknám némp sámp nám te, am némp wouwi mo, fwaponó. Nomo te am táman Kwarén ‘Aesio’rá séria maok, ankár mao takenkria warákárnám ninikaok man loturia maok, nomo ankár maomp eran saráp sakapria man apápria, maomp yae ankore mek yakáp mwanámpono. ²⁹ Am te apae riteanápe, nomp Kwar Tokwae te yaomwi tokwaerao ankank ponankor wouroukoump i konámp niamp takeno. ☆

☆ **12:25:** Hi 2:1-3; 10:28-29 ☆ **12:26:** Kis 19:18 ☆ **12:29:** Lo 4:24

13

Nomo ankár nonopok nounouroup mwanámp kar

¹ Yumo Kristen te Kápae kare por yumo ankákárank ankár nonopok nounouroup kipo.

✧ ² Yumo te panekamp arop yiráp nap mek korop napo, kwaporok nke pwar kwapon, ankár man koropenkria yaewour kip. Yumo te waeman mér napon: Wokwaek kar arop ankwap fárakapao takria maok, ensel ankwap fákáre náráp nap mek koropap yaewouria maok, am enselén te mér mo, aropao korop napan mpwe yonkwaeapon. ✧

³ Yumo te Kristen fárakap kalabus mek yakáp napan kor, ankár yumo énéni kalabus mek yakápnap ninik niamp taknámp ninikrá aropomp kipo. Tá arop ankwap fárakapao pouroukamp touwe sámp napan kor, yumo kuri tak mwanapan naponon man ninikrá aropomp kip. ✧

⁴ Yupu sámp konap ninik te kwapwe karenono. Yumo ponankor yupu sámpria te, Kwaro nke námp fek yiki kare ninik fek yakáp kip. Koumteouráp arop kokoporrá paokoprá, ankwapamp yupu, ankwapamp poumaropan kor kokopor i konap te, am taknap arop fákáran Kwaro am fek táman nopok touwe tokwae kwatae sánk naenámp.

⁵ Yumo te maniantá kíkiank i konap ninikaok paokopi kwaponon. Yumo ankank sámpria te, máte fwap, wae támaonoria warákár kipo. Nomo ankank mo námp kwamp kor, Kwaro wokwaek sérimp kar ankár niki-samp mwanámpon: ‘Ono te amwan

✧ **13:1:** Jo 13:34 ✧ **13:2:** Stt 18:1-8; Ro 12:13; 1 Pi 4:9 ✧ **13:3:** Mt 25:36

kwaporok pwar mo. Ono te amwan younkwe sir mo kareno'rá sérimpon. ✧ ⁶ Aerá sénámpara, nomo fwap ninik kárakáre sámpea yakáprá, arakrá sér mwanámpon:

“Tokwae Kar te onan fwap yaewour i konámpara, ono te apáp mono.

Arop te onan apae mwanapanápe, fwapono.” ✧

‘Nomo Jisasoinámpaok mwanámp te pwarápaekwawono’rá sénámp kar

⁷ Yumo te ankár yumwan taokeyakápap aropao yumwan Kwaromp kar farákápap aran ninik kipo. Am fárakapamp paokop aran ninikria maok, tá mao méria paokopap ninikaok paokop kip.

⁸ Jisas Kraisomp ninikao kuri ankár ankárankamp pourouráp ninik támao yipírman yak, oukoumwan kor ankár támao yakria, tá ankár am fek saráp yaká yak konámpon. ✧

⁹ Aenámpara, arop ankwap fárakapao farákápnap mwar pourouráp nkwakwe make kar yiráp woupwi mek korop nánko, yumo Kwaromp mwae kwapwe pwar mwanape. Nomp ninik te Kwaromp aropompan ninik nánko maok, am támao kwapwe kare ara, nomwan kárakáre sápnáenámpon. Aeno nomo te nkwakwe make fir fépér i konap lo karan sámp nánko, am támao nomp ninik mek kárakáre sápnomo. Am ninik te arop am loaok paokop napo, man yaewour moimpon. ✧

Kwaro warákár konámp ofaran sénámp kar

✧ **13:5:** Jos 1:5; 1 Ti 6:8-10 ✧ **13:6:** Sng 118:6 ✧ **13:8:** Yé 1:17-18 ✧ **13:9:** Ro 14:17; 1 Ko 8:8

10 Nomo te wae nomp alta yak námpan maok, Pris fákáerao sel fekamp lotu nap mek téreap te, am alta fekamp fir sámpea fár mwanap pourou mono. 11 Pris Tokwae te sipsip ntiaka bulmakauramp yiri táman saráp sámpea Yiki Kor Kare Aokore mek sámpá youmpea kwatae ninik tirá épér naenámp ofa sánk konámpon. Aeno am fir kare te santukupea ek yaomwi mek yankap konapon. ✧ 12 Aeapara, Jisas kor taun younkwek touwe sámpea sumpwimp te námokuráp yiri fek arop fwapokwapianánko, yiki kukur yakáp napon. ✧ 13 Aempara, nomo kuri némp yarápae fek maonámpok tukupea maoi námpnám pwarápae sámp mwanámpon. ✧ 14 Nomo te wae mér námpon: Apárok mapek te taun ankárank yaká yak naenámp te yak mono. Aeno nomo te wakmwaek korop naerianámp taunan nke mwaria yépék námpon. ✧ 15 Aenámpara, Jisasoimp ofa méntér ninikrá, nomo Kwarén warákár saráp yakáp mwanámpon. Nomo Kwarén ‘Amo te Tokwae Karono’rá sénámp kar, tá warákárnám kar, am te nomp ofa támaono. ✧ 16 Yumo te arop ankwapan yaewour mwanap ninik te pwar kwapono. Yumo te arop ankank mo námpan yaewouria ofanámp ankwapmwaek sánk kipo. Am taknap ofa te Kwaro warákár tokwae konámpono. ✧

17 Yiráp yumwan taokeyakáp konap arop fárakap te yumwan yaewourria kápae kare por yumwan taokeyakáp konapon. Tá nánkár wakmwaek am fárakap námoku térenap kar

✧ 13:11: Wkp 16:27 ✧ 13:12: Jo 19:17 ✧ 13:13: 1 Pi 4:1-4

✧ 13:14: Hi 11:16 ✧ 13:15: Sng 50:14,23 ✧ 13:16: Fl 4:18

ponankor Kwarén sér mwarea napon. Ae mwarea napara, yumo te ankár am fárákapamp karwaokria maomp yae ankore mek yakáp kipo. Yumo tak napo maok, am fárákap warákarrá téreria ninik kápae sámp mo mwanapon. ✧

'Kwarén kar toropwap kip'rá sénámp kar

¹⁸ Yumo te Kwarén yinan yaewour naenámp kar toropwap kipo. Yinomp ninik te Kwaro nke námp fek yae-párák kare námprá ninik námpara, ankár takrá yae-párák kare ninik fek saráp paokop mwarianámpon. ¹⁹ Onomp ninik tokwae te yumo Kwarén sénapo, onan yaewour nánko, ono warko koupour yumonapok arákarrá korop nanampon. ✧

²⁰⁻²¹ Kwar te yonkwae porokwe fi korara, am ankár yaká yak naenámp kontrakamp yiri fek te, mao te nomp Tokwae Kar Jisasén fárámpea papámpon. Jisas te sipsip taokeyaknámp Arop Tokwae-nono. Ono ninik namp te, mao yumwan kwapwe kare ninik ponankor sánk nánko, yumo fwap maomp ninikaok saráp paokop mwanapon. Aenapo maok, táte Jisas Kraisomp tére fek nomp ninik mek námoku warákárnámp ninikaok paokop mwanámp sápanoria nampon. Tá nomo ponankor man kápae kare por e tokwae sánk saráp yakáp mwaro. Kare tak mwaro! ✧✧

Pwarnámp kar

²² Onomp ankwapyae fákáre, ono yumwan kar tae fek sénamp te, yiráp ninik mek kárákáre sánkria sénamp kar má fwapia woupwi pátea wa kip.

✧ **13:17:** 1 Te 5:12 ✧ **13:19:** Ro 15:30 ✧ **13:20-21:** Jo 10:11,18; 1 Te 5:23 ✧ **13:20-21:** Fl 2:13; 1 Pi 5:10

Ono yiráp por kumwinamp pas má tokwaeri kar mono. ²³ Ono te yumwan arakrá sénampon: Nomp nánae Timoti te wokwaek kalabus mekampan pwarari napara, warko kalabus mek yak mono. Mao ononampok koupour koropeanánko te, yino énénkér koropea yumwan nke nenempon.

²⁴ Yino ‘Gude’rá sénámp má yumwan taokeyakáp konap arop ponankor séria maok, Kwaromp arop fákáre ponankoran kor sér kip. Tá apár Itali mekamp Kristen fákáreao kor yumwan ‘Gude’rá sénapon.

²⁵ Ono ninik namp te, Kwaro námokuráp ninik fek yumwan ponankor ninikia yaewouranoria nampon.

Kwaromp Kwapwe Kare Kar
The New Testament in the Karkar-Yuri Language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Karkar-Yuri long
Niugini

Copyright © Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Karkar-Yuri

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-01-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

7103f8db-88c2-5fec-8ac4-0edfac04e885